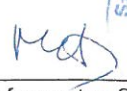

II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Gimnázium

2000 Szentendre, Rákóczi F. u. 6. OM: 032580 Tel.: 06-26/311-238, tel./fax: 06-26/500-239
e-mail: titkarsag@sziiirfig.hu, honlap: www.sziirfig.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Készítette: Faragóné Rostás Ildikó Ferencz Csilla a nevelőtestület közreműködésével 2013 március Módosította (NAT 2020 szerint) Molnárné Reskovits Zsuzsanna 2020 március Molnár Ildikó (2021)	Elfogadta: nevelőtestület	Jóváhagyta: Verebélyi Gábor Ákos tankerület igazgató
dátum: 2021.09.18.	dátum: 2021.09.20.	dátum: 2021. 12. 07.
aláírás: 	aláírás: 	aláírás:
Véleményezte: SZMK	dátum: 2021.09.16.	aláírás:
érvényesség: 2021.09.20-tól		
oldalak száma: 85		
tárolási hely: könyvtár, igazgatói iroda		

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	3
AZ ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA.....	3
AZ ISKOLA TÖRTÉNETE.....	4
A PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE	5
AZ ISKOLA SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE	6
NEVELÉSI PROGRAM.....	7
1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI	7
1.1. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI	9
1.2. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	10
1.3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS PEDAGÓGIAI FELADATAI.....	14
1.4. A KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS FELADATAI	17
2. A PEDAGÓGUS MUNKÁJA AZ ISKOLÁBAN.....	20
2.1. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI	20
2.2. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	22
3. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	24
3.1. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	24
3.2. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	28
3.3. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM	29
3.4. GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	33
3.5. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉG	36
4. EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM	38
4.1. TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉG	38
4.2. ALAPELVE, CÉLJA.....	38
4.3. FELTÉTELEK, ESZKÖZÖK.....	39
4.4. A TESTNEVELÉS ÉS TESTEDZÉS PROGRAMJA	41
4.5. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ISMERETEK	43
5. A NEVELÉS TOVÁBBI KIEMELT TERÜLETEI	45
5.1 KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM	45
5.2. A PROJEKTOKTATÁS	50
5.3. HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSA ISKOLÁNKBAN.....	57
5.4. FOGYASZTÓVÉDELEM.....	59
6. A SZÜLŐ-TANULÓ-PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, LEHETŐSÉGEI.....	60
6.1. TANULÓI JOGOK GYAKORLÁSA, RÉSZVÉTEL A DÖNTÉSHOZATALBAN	62

7. AZ INTÉZMÉNYBE VALÓ FELVÉTEL ÉS MÁSHINTÉZMÉNYBŐL VALÓ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI.....	64
7.1. AZ ELSŐ OSZTÁLYBA LÉPÉS	64
7.2. A KÖZÉPISKOLÁBA LÉPÉS	64
7.3. TANULÓI JOGVISZONY	67
7.4. ÁTVÉTEL MÁSHISKOLÁBÓL	67
8. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	69
8.1. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI	69
8.2. KISÉRETTSÉGI VIZSGA	70
8.3. A VIZSGASZABÁLYZAT ÉRVÉNYESSÉGE	70
9. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE	71
9.1. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI.....	71
9.2. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁSOK FORMÁI, RENDJE, KORLÁTAI, A TANULÓK TUDÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSÉBEN BETÖLTÖTT SZEREPE, SÚLYA.....	75
9.3. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS/TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI	76
9.4. A TANULÓ MAGATARTÁSA, SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI....	77
9.5. A TANULÓ TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI	80
9.6. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	81
HELYI TANTERV	83
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	84
A PROGRAM HATÁLYA, HATÁLYBA LÉPÉSE	84
A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA	84

BEVEZETÉS

AZ ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA

*„Az iskola dolga,
hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágunkat,
hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömére
és az alkotás izgalma,
hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”
(Szent-Györgyi Albert)*

A Szentendrei II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Gimnázium pedagógusaiként célunk a magas színvonalú nevelés és oktatás biztosítása minden hozzánk érkező diák számára. Tudatosan törekszünk arra, hogy diákjainknak segítsünk érett és kiegyensúlyozott fiatallá válni, saját értékeit ismerő, a mások értékeit is elfogadó, együttműködő felnőtté érni az itt töltött 12 év alatt. Diákjaink, akik az iskolában megtapasztalt kiszámítható és elfogadó légkörből táplálkozva, a másik ember iránti érzékenységgel rendelkeznek és tudatosan törekszenek az életben egyéni és közösségi céljaik megvalósítására. Értékeket képviselünk és közvetítünk, amelyek segítenek diákjainknak beilleszkedni a társadalomba. Olyan személyiségek nevelésére törekszünk, akik képesek magukat fegyelmezni és kötelességeiket teljesíteni.

Célunk, hogy a tőlünk kilépő diákok az érettségi után tovább tudjanak tanulni, megfelelő állást találjanak, beilleszkedjenek a társadalomba, művelt és tisztességes polgárokká váljanak.

Az oktató munkában segítünk a diákoknak felismerni és kifejleszteni képességeiket. Igényt keltünk a tudás iránt, szorgalomra nevelünk, tanítjuk az önálló ismeretszerzés és képességfejlesztés módjait.

Arra törekszünk, hogy diákjaink érdeklődése a világ iránt ne érjen véget a gimnázium után, hanem életük során megőrizték a gondolkodás örömet. A kultúrát szeretnénk életük részévé tenni, hogy ők is továbbadják majd a következő nemzedéknek, a gyermekeiknek.

Az emelt szintű és emelt óraszámú oktatással a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű elmélyültebb tudást kínálunk. Az oktató és nevelő munka színvonalát a pedagógusok továbbképzésével, önképzésével biztosítjuk.

Bízunk benne, hogy büszkék lehetünk az itt nevelkedő diákjainkra, s abban is, hogy majdan ők is büszkék lesznek arra, hogy rákóczi diákok voltak.

AZ ISKOLA TÖRTÉNETE

A Szentendrei II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Gimnázium – jelenlegi formájában – 2012-ben ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját.

Iskolánk, nagy múltú tanintézetnek számít itt Szentendrén. Általános iskolaként a környező iskolákkal összevonva, majd önállóan speciális arculattal évtizedek óta jelen van a város oktatásában. Középiskolaként fiatalabb, a 12 évfolyamos képzés 6+6-os rendszerben 20 éve indult meg, fokozatosan felépítve a középiskolás évfolyamokat. Jelenlegi formájában, általános iskola és gimnáziumként 1992 óta működik. Az első érettségi vizsga 1997-ben volt.

Ezen a helyen, a város központjában, a Templomdomb tövében a legkorábbi időktől kezdve működött iskola.¹ A jelenlegi épületben – Szentendre történelmi belvárosában – 1952 óta működött a Rákóczi Úti Általános Iskola, majd 1953-ban lett önálló igazgatású intézmény. Fiúiskolaként működött, majd 1962-ben áttért a koedukált oktatásra. 1978-ban Rákóczi úti iskolából három környékbeli általános iskolával összevonva jött létre a Központi Általános Iskola.

Ez a hatalmas intézmény 1989-ben egy egészséges belső rendeződési folyamat végén ismét négy önálló profilú intézményre szakadt, így a Rákóczi Úti Általános Iskola is megkezdte önálló intézményi működését testnevelés tagozatos arculattal.

1990-ben az iskola felvette II. Rákóczi Ferenc nevét.

Az igények és a lehetőségek figyelembevételével a tantestület igazán új, egyéni jelleg kialakításán fáradozott, így indult meg 1992-ben a 6+6-os rendszerű általános iskolai és gimnáziumi képzés a 7-8. évfolyamon – párhuzamosan – általános iskolai kimenettel. Az iskola tanulólétszáma az intézmény iránti igény következtében 1992-től folyamatosan nőtt.

2010-től a 12 évfolyamos iskola értékeinek megőrzése érdekében az iskola áttért a 6+6-os rendszerről a 8+4-es rendszerre. Így lehetőséget tudunk biztosítani saját diákjaink mellett a régió többi általános iskolájában tanuló diáknak is a gimnáziumi képzésbe való csatlakozásra.

A sport az általános iskolai évfolyamokon továbbra is kiemelt szerepet kap, 9-12. évfolyamon pedig matematika és angol nyelvi tagozatos osztályok vannak.

¹ Forrás: Szentendre iskolái: 104?-2005/Pethő Zsoltné Németh Erika. - Szentendre: Bazsó Gábor, 2006.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.),
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról – a nevelés-oktatás pedagógiai ciklikussága indokolja, hogy a Nkt. Minden rendelkezése nem egyszerre, hanem fokozatosan lép életbe,
- 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, amely a címében foglaltak szerint is a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre (továbbiakban NAT5)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

AZ ISKOLA SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

Iskolánk 12 évfolyamos, 8+4-es rendszerben működő általános iskola és gimnázium.

Bemeneti szakasz:

1-4. évfolyam	
normál	emelt testnevelés

Kimeneti szakasz:

8 évfolyamos gimnázium

5-8. évfolyam	
normál	emelt testnevelés

4 évfolyamos gimnázium

Gimnázium

9-12. évfolyam		
normál	emelt matematika	emelt angol

felsőoktatás, szakképzés, munkavállalás

Idegen nyelvek oktatásának rendszere

Angol, német és orosz nyelvet oktatunk igény szerint, bontott csoportokban. A nyelvoktatás a 4. évfolyamon kezdődik. A második idegen nyelv oktatása 9. évfolyamon indul.

NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI

Az iskolai nevelés és oktatás tartalmának és módszereinek lépést kell tartania a világ modernizálódásával, elő kell segítenie az ennek megfelelő ismeretek, készségek, képességek kialakulását. Ebben kiemelt szerepet játszik a kommunikációs készség, a gyors problémafelismerő és döntési képesség, a konfliktusok megoldásához szükséges készségek, a kritikai gondolkodás és az együttműködési képesség kifejlesztése, illetve az információs társadalom által megkívánt ismeretek. Ezek az alapelvek és célok, amelyek pedagógiai munkánk lényegét alkotják, összhangban vannak a Nemzeti Alaptantervben² megfogalmazott fejlesztési területekkel és nevelési célokkal:

Fejlesztési területek, nevelési célok:

- Erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A testi és lelki egészségre nevelés
- A családi életre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

² A Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

„E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.”³

Kulcskompetenciák:

„A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.”⁴

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

³ Idézet a NAT5 I. rész 1.1. pontjából.

⁴ Idézet a NAT5 II.rész 1. fejezet bevezetőjéből

1.1. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI

Diákjainkat a tudás megszerzésével párhuzamosan felkészítjük arra, hogy harmonikus személyiséggé, kötelességtudó emberré váljanak. Biztosítani szeretnénk minden diákunk számára a bennük lévő értelmi, érzelmi és testi adottságok kibontakozását, fejlődését és elismerését.

E folyamatban nélkülözhetetlenek a partnerkapcsolatok: a diák, a pedagógus, a szülői ház, az iskola dolgozói, az iskola és a fenntartó, az iskola és a működtető valamint az iskola és a társintézmények közötti együttműködés.

Az iskolánkban együtt megjelenő 12 évfolyam különleges helyzetet teremt. A hozzánk érkező kisdíákok nyitottságát, kreativitását, lelkesedését és a tanulás iránti örömet igyekszünk megtartani, sőt, fejleszteni; miközben a tanulás éveit során kialakul bennük a komolyság, az elmélyült tudás iránti vágy, a koncentráció képessége.

Szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedék nevelése a célunk.

Az oktatási folyamatot tudatosan, odafigyelve tervezzük meg évről évre, tanóráról tanórára. A tananyag átadását az adott korosztályhoz illesztjük, nekik megfelelő szintű tudást adunk át és követelünk meg. A tudás legfontosabb elemének a megértést és az alkalmazás képességét tartjuk.

Diákjainkat elsősorban dicsérettel, sikerélménnyel motiváljuk, hogy a tanulás és a közös munka öröme megtapasztalják. Ugyanakkor tudjuk, hogy a tanulás során elkerülhetetlen a szorongás illetve a kudarc érzése – hiszen épp ez készteti a diákot a nagyobb teljesítményre. De mindig csak olyan kihívások elé állítjuk a diákokat, amelyeknek képesek megfelelni, ugyanakkor erőfeszítést is kell tenniük érte – hiszen ez a fejlődés záloga.

A lassabban haladó diákjainknak felzárkóztatást kínálunk, s ha szükséges, fejlesztőpedagógusainktól kapnak személyre szabott segítséget. A tehetséges, gyorsan haladó, kiemelkedően teljesítő diákoknak a tehetséggondozás keretein belül külön felkészítést adunk. Fontosnak tartjuk a diákok különböző versenyeken való szerepeltetését, hogy összemérhessék tudásukat és képességeiket a korosztályukkal.

Az oktatás során egyrészt az életben nélkülözhetetlen készségeket fejlesztünk ki (mint például a szövegértés, szövegalkotás, logika, számolás, átfogó látásmód, ok-okozat felismerése, ok-okozat kikövetkeztetése, digitális kompetencia kialakítása stb.), másrészt az érettségihez szükséges általános műveltséget, illetve a továbbtanuláshoz szükséges magasabb szintű ismereteket adjuk át. Ezáltal lehetőséget adunk diákjainknak a továbbfejlődésre és a későbbi, az életben adódó új ismeretek beépítésére, rendszerezésére.

Törekszünk arra, hogy a 12. évfolyamon a diákok tudatosan, saját képességeiket és lehetőségeiket felmérve legyenek képesek a jövőjükéről dönteni, szakirányt vagy pályát választani.

1.2. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az iskolai nevelő- és oktatómunka hatékonysága sok mindentől függ. Olyan közösségi feladat ez, amelynek tudatos irányítója a pedagógus, ám minden résztvevő, minden szereplő hatással van a másikra. Épp ezért törekszünk az együttműködés zavartalanságát, nyugalmát biztosítani, hogy pedagógusi munkánk a lehető legeredményesebb legyen.

A tantestületről

Pedagógusi közösségünk kiegyensúlyozott, gyermekcentrikus, megújulásra képes, együttműködő közösséget alkot – így biztosítjuk, hogy a 12 évfolyam időszakos átmenetein szinte zökkenőmentesen átjussanak a diákok.

Ennek érdekében igyekszünk jó iskolai légkört kialakítani, szakmailag naprakészen tartani ismereteinket, képzéseken lehetőség szerint részt venni, testi és lelki egészségünket megőrizni. Fontos számunkra a pozitív gondolkodás, a kihívások és lehetőségek felismerése, a problémakezelés rugalmassága és a nyitottság. Tudjuk, hogy minden problémára van megoldás, ezért képesek vagyunk áldozatokat hozni vagy kompromisszumokat is kötni – ha ez visz el a jó célhoz.

Akkor érezzük magunkat sikeresnek, ha a diákok és pedagógusok egyaránt jól érzik magukat az együtt töltött idő alatt, valamint a diákok és szülők elégedettek az elért eredményekkel – mind szakmailag, mind emberileg. Ezt partnerelégedettségi méréseinkkel követjük nyomon.

1-4. évfolyam

Az alsó évfolyamokon nagyon fontosnak tartjuk az iskolába lépő tanulóknak a megismerés és a tanulás iránti érdeklődés, a nyitottság megőrzését vagy kialakítását, fejlesztését. Ehhez elsődlegesen a játékos, tapasztalati úton való ismeretszerzést támogatjuk, sok mozgásos és kreatív feladattal. Fokozatosan vezetjük át a kisdíjakokat az óvodás korszak játékoságából az iskolai ismeretszerzés világába. Itt kezdik tudatosítani a világ már megismert jelenségeinek rendszerét, érdekességeinek törvényszerűségeit. Tapasztalataikat lassan tudássá formáljuk, a kíváncsiságból és megérzésből a megismerhető, kikövetkeztethető világkép felé haladunk. A korosztálynak megfelelő, előírt tananyagot gyakorlással mélyítjük el.

Kiemelten fontosnak tartjuk a gyermekek biztonságát, tájékozódási képességét elősegítő ismeretek átadását.

Ebben a korszakban alakítjuk ki az iskolai szokásrendet, a helyes viselkedés alapjait. Osztálytanítóink és napközis nevelőink személyes kötődést és pozitív értékrendet biztosítanak, miközben figyelemmel kísérik az egyes diákok fejlődését. A szülőkkel napi kapcsolatot tartanak, az esetleges észrevételeiket jelzik, megoldást keresnek, illetve javasolnak a problémákra. A lassabban haladó vagy egyéb problémával küzdő tanulókkal szükség szerint fejlesztő pedagógus foglalkozik.

A diákokat dicsérettel és építő kritikával, segítő észrevételekkel motiváljuk.

Az iskolába lépő kisdiákoknak nyílt napokat és ismerkedő foglalkozásokat tartunk, hogy megkönnyítsük számukra az iskolakezdet. Igyekszünk elfogadó, barátságos közösséget formálni, ahol mindenki szabadon kibontakoztathatja a benne rejlő képességeket.

Célunk, hogy diákjaink örömmel jöjjenek iskolába, sikerélményekkel és tudással gazdagodjanak, majd bizalommal lépjenek tovább a felsőbb évfolyamokra. Akkor érezzük magunkat sikeresnek, ha a szülők, az óvodák és minden partnerünk elégedett a nálunk nyújtott képzéssel.

5-8. évfolyam

Iskolánkban az 5. évfolyamba lépő diákok osztályfőnöke már a 4. év végén bekapcsolódik és figyelemmel kíséri leendő osztályát, hogy az átlépés lehetőleg zökkenőmentes legyen. Figyelünk arra, hogy eleinte a tapasztalati úton megszerzett ismereteket tudja jobban elsajátítani a tanuló, majd 13-14 évesen már képes az elvont, elemző gondolkodásra is. Mindezt lépésenként vezetjük be, alaposan előkészítve, több oldalról megközelítve. Lehetőséget adunk az önálló munkavégzésre, megfigyelésre, saját gondolatok megfogalmazására is, de segítséget nyújtunk a bátortalan, bizonytalan diákoknak. Biztatással, megoldási javaslatokkal, sok gyakorlással és a kreatív gondolkodás fejlesztésével segítünk megerősíteni az önbizalmukat, felismerni saját képességeiket. Szakköreinken, tehetséggondozó óráinkon a diákok az őket érdeklő területeken külön foglalkozásokon vehetnek részt. Diákjaink versenyeken is részt vesznek, iskolánk bekapcsolódik az országos tanulmányi és sportversenyekbe egyaránt.

A felső tagozatosok projektoktatásban is részt vesznek, amelyeket tematikusan állítunk össze évente, több tantárgyat összehangolva, s akár tanórán, iskolán kívül megtartva.

Ekkor előtérbe kerül a matematikai kapcsolódású kompetenciák fejlesztése is, az 5-6. évfolyamon a tantárgyi órakereten belül.

A felső tagozaton az idegen nyelv oktatása nívócsoportokban történik.

Figyelmet fordítunk a kultúránk megismertetésére, ennek sokrétűségére, a közösséghez tartozás megerősítésére. Tudatosítjuk a közösség demokratikus működését, szabályait.

Fejlesztjük a nemzeti hagyományok és különböző kultúrák megismerése iránti igényeket, az Európai Unióhoz való tartozás tudatát.

Célunk, hogy érzelmileg stabil, biztos alapkészséggel rendelkező, jó fizikumú, megfelelő morállal és kommunikációs készséggel rendelkező; a természeti és a társadalmi környezettel egyaránt harmóniára törekvő egyéneket neveljünk. Bízunk benne, hogy saját diákjaink nálunk folytatják majd tovább gimnáziumi tanulmányaikat, illetve csatlakoznak hozzájuk még olyan diákok, akik megfelelnek az iskola elvárásainak. Alapvető elvárásunk a kulturált viselkedés, a közösségi értékek elfogadása és tiszteletben tartása, a tudás tisztelete – a megfelelő tanulmányi eredmény mellett.

A gimnáziumba történő átmenetet a végzős évfolyamokon oktató középiskolai tanárokkal, a mindennapi találkozással, az együtt eltöltött idővel kívánjuk könnyebbé tenni.

9-12. évfolyam

A gimnáziumban a négyéves képzés során a diákok megszerzik a szükséges alpműveltséget, illetve felkészítjük őket az érettségire. A felsőoktatáshoz szükséges emelt szintű érettségi követelményeihez emelt óraszámban tanulhatják a diákok a választott tantárgyakat angol és matematika tagozatunkon, valamint fakultáció keretében. Elsődleges célunk, hogy diákjaink önállóan képesek legyenek összefüggéseket felismerni; a megismert módszereket, technikákat ismeretlen feladathelyzetben is tudják alkalmazni; önállóan tudjanak következtetéseket levonni.

A tanuló ekkor már a figyelem, az emlékezet és a gondolkodás segítségével képes elsajátítani a tananyagot. Megfigyeléseit és következtetéseit képes megfogalmazni, levezetését értelmes szövegben előadni.

A csoportmunka során tudatosítjuk bennük az együttműködés előnyeit és nehézségeit, tapasztalják a kötelesség és a felelősség érzését, a közös tevékenység és közös siker örömét. Képesé válnak személyes érdekeiket mérlegelni a közösség érdekeivel szemben is, s felelősen dönteni saját szerepükről. Döntéseik és cselekvésük következményeit vállalniuk kell.

Kialakul bennük a célok és megfelelő eszközök összehangolása, a kockázatvállalás a cél elérésének érdekében, illetve a kudarc elkerülésének biztonságot adó technikái. Ismerik saját képességeiket és lehetőségeiket, teljesítményüket igyekezünk az optimális felé közelíteni.

Oktatási módszereink elsősorban az önálló tevékenységre, gondolkodtatásra épülnek, de természetesen szükség szerint segítséget ajánlunk hozzá - ezáltal juttatjuk tanulóinkat sikerélményhez. Belső vizsgáinkra és az érettségire való felkészülést feladatokkal segítjük, hogy tanulóink tudják, mit várunk tőlük majd a megmérettetésen.

A közösség életében jelentős szerepet tölt be a Diákönkormányzat, mint a demokrácia első gyakorlótere. A közösségi programok szervezésébe, a 12 évfolyam összehangolásába a Diákönkormányzat tagjai bevonják a többi diákot is. Programokat szerveznek és bonyolítanak le, összefogják és mozgósítják a diákságot, ötleteikkel színesítik a tanulás mindennapjait, melyekkel hagyományt teremtenek az iskola életében, ezeket mi, tanárok is örömmel fogadjuk és őrizzük meg az eddigi hagyományaink mellett.

Iskolai programjaink lebonyolításához alapítványi és egyéb pályázati forrásokat veszünk igénybe.

Sikeresnek érezzük magunkat, ha a diákjaink az itt töltött évekre jó szívvel emlékeznek, ha az iskolát nem csak a tanulás kényszerű színhelyének fogják fel; ha megértik, hogy a tanulás valójában az önmegvalósítás lehetősége. A tanárok ezt a lehetőséget adják a diákoknak az itt töltött idő alatt, s a diákoktól függ, mennyire hasznosítják ezt a lehetőséget.

Örömmel fogadjuk, ha végzett diákjaink visszatérnek és sikereikről számolnak be. Az együtt töltött 12 év alatt szinte családtagokká válnak, sikerük a mi munkánkat is dicséri, örömük a mi örömünk is.

Célunk, hogy az élethosszig tartó tanulást a diákok lehetőségnek tekintsék, a kiteljesedés egy útjának fogják fel. Mi is ezen az úton járunk.

1.3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS PEDAGÓGIAI FELADATAI

Minden diák és minden pedagógus önálló személyiség, akik kölcsönösen hatnak egymásra a közös együttlétek, beszélgetések, tevékenységek során. A pedagógusnak, mint felelős személynek tudatosan törekednie kell arra, hogy diákjainak követendő és követhető mintát nyújtson.

A diákok a konfliktuskezelés, az elfogadó szemléletmód és a kreatív gondolkodás számtalan előnyét figyelhetik meg tanáraik és diáktársaik együttes munkája során. Valljuk, hogy az egyén személyisége konfliktusokon keresztül csiszolódik és fejlődik – így a közös problémáinkat lehetőségként fogjuk fel és közösen igyekszünk rá jó megoldást találni. Kiemelten fontosnak tartjuk a pozitív gondolkodást, de elfogadjuk az egyén sajátos eltéréseit, önálló véleményét, esetleges problémáját.

Tudjuk, hogy ha egy diáknak problémája van, az kihat a vele foglalkozó pedagógus munkájára is: ezért mindent megteszünk, hogy a tudomásunkra jutott problémára a diákkal közösen megoldási lehetőségeket keressünk. A közösen leküzdött akadály olyan szövetséget ad, amelyet mindkét fél elfogad és épp ezért be is tart. A problémamegoldás során kiemelten fontos a nézőpontok megismerése, az okok feltárása és a megoldásban pedig a felek elégedettsége.

Tudjuk, hogy minden diák és felnőtt családi háttérből érkezik, s tekintettel vagyunk az esetleges nehezebb időszakokra: a külső, a diák által nem befolyásolható nehézségekre is.

Amennyiben azonban a helyzet súlyosbodik, és a diák vagy a közösség látja kárát, akkor a diák vagy a pedagógus kérésére segítséget nyújt az iskolavezetés, a GYIV felelős vagy az iskolapszichológus egyéni konzultációval. Szükség esetén a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a Nevelési Tanácsadó vagy a Gyámhatóság, illetve végső soron a rendőrség segítségét kérjük. Mindig a diák, a diákok érdekeit tartjuk szem előtt: a segítség célja mindig a diák problémájának megoldása.

Hisszük, hogy a sikeres oktatás, a megfelelő nevelés alapja a szülők és az iskola összehangolt, elfogadó együttműködése az alapvető kérdésekben.

Célunk, hogy a közösen eltöltött idő értékes és sikerélményt adó legyen minden résztvevő számára: a diák megtalálja örömét a teljesítményében, fejlődésében, a pedagógus megtalálja munkája örömét a diákok tudásának gyarapodásában, emberi megnyilvánulásaiban; a szülő örömmel üdvözlje gyermeke táguló világszemléletét, tudását.

Mindennek csak egy szelete a szakmai, tanulmányi felkészülés, amelyet a tanóra közvetít. Legalább ennyire fontos az emberi magatartás, amit a diákok környezete sugároz.

Sikeresnek akkor vagyunk, ha az iskolából kimenő diákok a kihívásoknak meg tudnak felelni, ha társadalmilag elfogadható értékrendet vallanak, ha munkájukban és életükben megtalálják örömeiket, és ha képesek lesznek a saját problémáikat sikeresen megoldani.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaeorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. A pályaeorientáció során a pedagógus a saját szakterületén az érdeklődő vagy tehetséges diákokat továbbtanulásra ösztönzi, saját tapasztalataiból merítve javasol nekik akár szakirányt is. A pályaeorientáció a bizonytalan vagy kevésbé kiemelkedő képességű tanulóknál nehezebb, ekkor mindenképpen érdemes a diákkal együtt az osztályfőnöknek végiggondolni a tanuló lehetőségeit és vágyait. Mindezt érdemes még a fakultációválasztás előtt elkezdni – bár a tanulók egész diákságuk alatt folyamatosan kapnak visszajelzést a teljesítményükről, tehát tudják, hogy miben ügyesek, tehetségesek; és természetesen tudják, hogy mit szeretnek csinálni, melyik a kedvenc tantárgyuk.

A pályaeorientáció során az egyén adottságai, képességei alapján az önismeretét és a jövőről alkotott elképzeléseit pontosabbá tesszük, majd a szóba jöhető pályák, foglalkozási ágak, szakirányok konkrét munkaterületeinek követelményeit és elvárásait beszéljük át. Az évente ismétlődő pályaeorientációs nap keretében a diákok betekintenek egy-egy szakma mindennapjaiba (pl. meghívott előadó vagy szakmában dolgozó szülő segítségével), hogy a fantázia mellett lássák a valóságot, az elvárásokat is. Tudatosítjuk a tanulóknak, hogy nemcsak egy szakmában tudnak érvényesülni, több lehetőséget is találhatnak. Segítünk a rugalmas gondolkodás kialakításában a kreativitás és önfejlesztés megismertetésével. A gimnazista diákok lehetőséget kapnak a fakultációkon magasabb óraszámú elmélyíteni ismereteiket a választott szakirányban, hogy alkalmassá váljanak a felsőfokú oktatási intézményekbe jelentkezésre.

A pályaeorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. A pályaeorientáció területén található kulcskompetenciák közül kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a személyes és társas kapcsolati kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetenciák fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos területek erősítése. Ezzel párhuzamosan szükséges a társadalmi-állampolgári kompetenciák körét is meghatározni, nevezetesen a jogait érvényesítő, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzéséről van szó. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség, szoros összefüggésben az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztésével.

1.4. A KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS FELADATAI

A közösségépítés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Egy jó közösség pozitív hatással van az egyénre, húzóerőt jelent a tanulásban is. Az iskolai osztályban is, mint minden más közösségben jelen van sokféle személyiség. Iskolánkban a 12 évfolyamos együttlét miatt nagy figyelmet igényel a közösségfejlesztés. Támogatjuk a pozitív szellemiségű közösségek létét az iskolában, és segítjük a beilleszkedést. Az alsó tagozaton a tanítónő személyiségével, példamutatásával meghatározója a kialakuló közösségnek: formálja a gyerekek és a szülők közösségét is. Ugyanakkor a felső tagozaton és a gimnáziumban is fontos az osztályfőnök és az osztályban tanító pedagógusok következetes odafigyelése.

Az iskola lehetőségei között a legeredményesebb eszköz a közösségformálásban az együtt átélt élmények örömeinek biztosítása, ezért erre nagyobb hangsúlyt fektetünk. Jól érezzük magunkat együtt, hogy legyen miből meríteni a szürke hétköznapiakon.

Egész iskolát érintő, partnerkapcsolatokat is ápoló rendezvények, ahol szülő, gyerek, pedagógus egyaránt jól érzi magát:

Rákóczi Gála – lehetőség szerint színházban megrendezett, színvonalas műsorszámokból álló est/délután(ok). A műsor nagy részét gyerekközösségek produkciói alkotják, de szerepet vállalhatnak előadóművész, zenész szülők is. Ide illesztjük be a diákszínpad és az év témahetének színházi produkcióját is.

Sportnap – lehetőség szerint szabad téren rendezett játékos sportolási lehetőség versenyekkel, bemutatókkal fűszerezve. Esetenként bővíthető a szülők bevonásával is.

Szintén egész iskolát megmozgató rendezvény a *Rákóczi-nap/Egészségnap*, érdekes vetélkedőkkel, sportolási lehetőséggel, színes programokkal. Az alsó tagozaton ősszel és tavasszal osztályaink hétvégi, főzéssel, játékokkal egybekötött *családi kirándulásokon* vesznek részt. A szülői közösség és a nagy diákok (=Mikulás, krampuszok) bevonásával zajlik a *Mikulás ünnepség*. Mikuláskor házi-, Húsvétkor járási *úszókupát* rendezünk, melyhez *kirakodóvásár kapcsolódik*. Az úszóverseny sikerorientált, a kirakodóvásáron van lehetőség egyéni gazdálkodásra (zsebpénz) és közös gyűjtésre a kirándulásokhoz megegyezés szerint. Az emelt szintű testneveléssel haladó osztályaink számos *sportrendezvényen* is résztvesznek. A Lázár Ervin Program előadásain túl, osztálykeretben megvalósuló *színházlátogatásokra* is sor kerül. A *farsangot* korcsoportonként rendezzük, jelmezes, táncos rendezvényként. Kisebb műsorokkal emlékezünk meg a tanév során a jeles napokról (pl.: Márton nap, Karácsony-betlehemezés...)

Tavasszal a Rákóczi napon a különböző vetélkedők csapatainak összeállításánál nagyon odafigyelünk, hogy mindenki sikeresen élje meg a napot. A *tanulmányi kirándulások* a tanórán kívüli tanulás mellett szintén remek közösségformáló alkalmak. Napközis program a *Napraforgó* rendezvénysorozat, ahol különböző témájú kézműves- és sportfoglalkozások zajlanak. Évente ismétlődnek a tehetségkutató versenyek; szavalóverseny, népdalverseny, rajzpályázat.

A felső tagozatban a diákok nagyobb önállóságra tesznek szert, szervezési feladatokban, saját problémáik megoldásában ügyesebben boldogulnak. Az osztályközösségek életében nagyobb szerepet vállalnak. Ebben meghatározó az osztályfőnök közösségalkító munkája.

Közösségformáló szórakozásukat a gimnazisták által szervezett rendszeres Suli-bulik is biztosítják.

A középiskolás osztályok felelőssége a 12 évfolyamos iskola rendszerében jelentős. A közösségi munkában az osztályt és az évfolyamot érintő közös programok mellett sok esetben lehet rájuk számítani a kisebbek segítése terén is. E tevékenység fő színtere a diákönkormányzati (továbbiakban DÖK) munka. A DÖK (korábban GÉL: Gimnáziumi Érdekvédelmi Liga) a kezdetekben a diákok érdekeinek képviselőjére szerveződött. A törvényben előírt véleményezési joggal maximálisan és konstruktívan élve, foglalnak állást az iskolai alapidokumentumok kérdésében.

Ma már emellett a DÖK a közösség építésének motorja. Állandó programként évente szervezik meg a fiatalabb diákok képzését, amelynek több célja van: részint megtalálni a következő nemzedéket, akinek át lehet adni a stafétát, másrészt a gimnáziumi osztályokban a közösségi érzés megerősítése. A képzéseket idősebb diákönkormányzati vezetők végzik a diákönkormányzatot segítő tanár iránymutatásaival

A DÖK munkáját a diákönkormányzat elnöke irányítja. Az elnök segítőket választ magának a diákok köréből.

A DÖK egyik fontos feladata a kezdő gimnazisták integrálása, az új osztályközösségek mozgásba hozása, egymás jobb megismerésnek megalapozása. Ezt a gólyatábor megszervezésével és teljes lebonyolításával valósítja meg. A gólyatábort megszervező és végrehajtó DÖK vezetők számára, felkészülést segítő képzést tartunk, ahol új játékokat, csoportvezetési technikát tanulnak.

Évente ismétlődő feladat a Diákszemélyiségfejlesztési és lebonyolítása. Az osztálytitkárok segítségével összegyűjtjük a problémalistát, amelyet úgy alakítunk, hogy a kérdezők által megfogalmazott probléma mellé az elfogadható-várható megoldás is kerüljön fel.

Közösségi szolgálat:

Középiskolás diákjaink a Nkt.-ben előírt⁴ közösségi szolgálatukat a

- a Szentendrei Skanzenben
- a Máltai Szeretetszolgálatnál
- állatmenhelyeken
- a Vöröskeresztnél
- Szentendre városa és a környező települések által szervezett környezetalkotási és szociális programok keretében
- az iskola épületének és környékének szépítésével
- az iskolai könyvtárban
- és egyéb aktuálisan adódó munkalehetőségek keretében teljesítik.

A *projektoktatás* keretében nyolcadik évfolyamon témahetet szervezünk. Az adott téma feldolgozása több érdekes szálon fut a hét folyamán – művészettörténet, színjátszás, életmódtörténet, ételek, stb. – majd a záró rendezvényen minden csoport bemutatkozik. A 11. és 12. évfolyamon a továbbtanulás, az érettségire készülés és a *Szalagavató ünnepség* feladatai a kimenet előtt alaposan összekovácsolják a közösségeket. A szalagavató, mint utolsó vidám ünnep a megmérettetés előtt. A 11. évfolyam rendezi a bált, melynek fénypontja természetesen a végzős osztályok koreografált tánca.

Tanulmányi kirándulások: a tananyaghoz kapcsolódó tanulmányi séták, kirándulások zajlanak, év elején egynapos tanulmányi kirándulások szerveződnek az ország különböző tájaira, mely esetenként többnaposra is bővíthető

Táboraink: A negyedik évfolyamosok lehetőség szerint záró-táborozásra mennek. A lehetőségek és az igények figyelembevételével minden évfolyam számára különböző témájú nyári táborokat szervezünk. Ha mód van rá, erdei iskolába és határon túli kirándulásokra megyünk diákjainkkal.

Így kerek egész iskolánkban a közösségépítés.

Közösségépítő munkánkról jó visszajelzés az, hogy egykori diákjaink gyakori látogatói a Rákóczi közösségi programjainak.

⁴ 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről - 6 § (4)

2. A PEDAGÓGUS MUNKÁJA AZ ISKOLÁBAN

2.1. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

Munkakörhöz tartozó feladatok:

- kötelező óraszámban meghatározott órák, foglalkozások megtartása;
- a pedagógiai munka munkatervi, tűz- és balesetvédelmi követelményeknek megfelelő végzése;
- tanórára való felkészülés, órák előkészítése;
- pótlékkal díjazott feladatok ellátása;
- írásbeli munkák javítása;
- iskolai munkatervben előírt rendezvények, ünnepélyek szervezése, illetve azon való részvétel;
- felméréseken, felvételi vizsgákon való közreműködés;
- vizsgáztatás (különbözeti-, szintfelmérő-, javítóvizsga);
- továbbképzésen való részvétel;
- bemutatóórák tartása, nyílt napon való közreműködés;
- ügyeleti beosztás szerint tanári felügyelet biztosítása;
- nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken való részvétel;
- pedagógiai adminisztrációs munka ellátása (elektronikus napló vezetése, statisztikák készítése, tanmenet készítése) az iskolai alapidokumentumokkal (Pedagógiai program, Helyi tanterv, Házi rend, SZMSZ) összhangban;
- az iskolai dokumentumok előállításában és felülvizsgálatában való aktív közreműködés;
- a leltárban rábízott tárgyak és eszközök megóvása, azok követése (leltári felelősség, szaktanterem, szertár);
- munkakörbe tartoznak mindazon feladatok, igazgatói utasítás alapján, amelyek az oktatással, neveléssel összefüggnek és pedagógus-szakértelmet igényelnek;
- szakköri órák tartása;
- fakultációs órák tartása;
- differenciált képességfejlesztő foglalkozások tartása;
- fejlesztő órák tartása (megfelelő végzettség esetén);
- órarendkészítés és karbantartás;
- tanulmányi versenyekre való felkészítés (egyeztetés alapján);
- tanulók érettségiztetése;
- érettségi jegyzői feladatok ellátása.

Tanórai és ahhoz közvetlen kapcsolódó kötelezettségek

- a szakórák szakszerű, tanmenet szerinti megtartása;
- fegyelmezett munkavégzés biztosítása;
- tanulók teljesítményének folyamatos mérése, értékelése, az osztályzatok beírása;
- tanmenet szerinti dolgozatok megírattatása, azok tíz tanítási napon belüli kijavítása, értékelést követően a jegyek beírása;
- a megrendelt taneszközök kötelező használata;
- elektronikus haladási napló pontos vezetése;
- napi hiányzás feltüntetése az elektronikus naplóban.

2.2. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Főbb felelősségek és tevékenységek:

- ellátja az osztálya vezetését, irányítását;
- pedagógiailag felkészülten, felelősséggel és önállósággal választja ki pedagógiai módszereit;
- fejlesztésnél olyan módszereket alkalmaz, melyek a közösségben a személyiség formálása terén előremutatóak;
- szeptemberben megnyitja az anyakönyvet és az elektronikus napló osztályra vonatkozó részeit, az adatokat ellenőrzi, szükség esetén korrigálja. A szülők és diákok számára biztosítja az elektronikus naplóhoz való hozzáférést. Ismerteti a házirendet, balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatást tart;
- év végén elkészíti a tanulók bizonyítványát, lezárja az anyakönyvet és a naplót;
- hetente ellenőrzi az elektronikus naplót és a törvényi előírásoknak megfelelően értesítéseket küld az igazolatlan hiányzásokról;
- közreműködik az októberi statisztika elkészítésében;
- szülői értekezletet tart, megszervezi a szülői szervezet vezetőjének és tagjának megválasztását;
- tanulmányi kirándulást szervez az osztályának;
- rendszeres kapcsolatot tart az osztályában tanító tanárokkal, problémák felmerülése esetén egyeztetést kezdeményez;
- figyelemmel kíséri tanulói kötelező tanórán kívüli iskolai tevékenységét
- felkészíti tanulóit a hetesi feladatok ellátására;
- lehetőséget biztosít szabadidős programokra, ennek tervét a szülőkkel ismerteti (kulturális program, kirándulás);
- segíti a diákönkormányzat munkáját (osztályban tisztségviselők választása, részvétel a rendezvényeken).
- osztályába járó tanulók szociális-, és pszichés életét figyelemmel kíséri és szükség esetén szakemberhez – iskolapszichológus, pedagógiai szakszolgálat, iskolai szociális segítő, gyermekvédelmi felelős – irányítja a gyermeket vagy a családot.

Ellenőrzési tevékenysége:

- rendszeresen értékeli az osztály tanulóinak munkáját (tanulmányi, magatartási);
- irányítja, ellenőrzi és minősíti a hetesek munkáját;
- rendszeresen ellenőrzi a tanítás befejeztével az osztály állapotát (tisztaság, teremzárás, stb.);
- osztályával együtt gondoskodik a terem díszítéséről;

Az osztályfőnökök vezetésével, kommunikációs lehetőségeket teremtünk az egy osztályban tanító tanárok között. Ezeknek az osztálymegbeszéléseknek, konfliktusmegelőző és kezelő szerepe van;

Az osztályfőnöki munkát szolgálja az osztályfőnök helyettes támogató jelenléte az osztály életében.

2.3. Iskolapszichológus munka tartalma

Iskolánkban iskolapszichológus segíti a pedagógusok munkáját, a diákok mentálhigiénés nevelését, illetve pszichés egészségük fenntartását.

Feladatai közé tartozik:

- osztály- és csoport szintű preventív foglalkozások megtartása
- konzultáció a pedagógussal, szülővel
- pszichológiai tanácsadás nyújtása egyéni helyzetben gyermeknek/serdülőnek vagy gyermek-/serdülő csoportnak
- tanulást és közösségfejlesztést segítő felmérések végzése az iskolai osztályokban
- anti-bullying program megszervezése, levezetése
- a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatok és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatok végzése, melyekkel a gyermek jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását segíti elő
- gyermek pszichés állapotának szűrése és szükség esetén a megfelelő szakemberhez való irányítása
- kríziskezelés: amennyiben szükséges – intézményvezetői utasításra – előzetes szülői beleegyezés nélkül, azonnali krízishelyzet kezelése.

Munkáját a tanítási óra, pedagógiai foglalkozás időpontjában, azzal párhuzamosan, a pedagógussal egyeztetve, egyéni vagy csoportos pszichológiai tanácsadás formájában végzi. Tanteremben vagy saját szobájában fogadja a gyermekeket, melynek során a gyermekek távolmaradása a tanítási óráról, pedagógiai foglalkozásról engedélyezett és nem von maga után szankciókat.

Munkavégzése során figyelembe kell vennie, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek- és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek. Munkáját – különösképpen az információ megosztásának és a titoktartásnak kérdéseit - a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezi, illetve munkájának megvalósításában az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra támaszkodik.

3. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

3.1. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Valljuk, hogy: „A tehetséggondozásról nagyon sokan úgy vélik, hogy az csak a diákok egy szűk rétegének, a "kiválasztottaknak" az ügye, pedig a kutatások alapján ma már világos, hogy rendkívül sokrétű a tehetség, s így szinte az egész populációt meg kell szólítani.” (Csermely Péter)

Több területe van e témának az iskolában. Feladatunk a tanulmányi téren ill. az élet egyéb területein tehetséges tanulóink segítése.

3.1.1. Tanulmányi téren tehetséges diákjaink lehetőségei:

- Tantestületünk jól képzett, magas színvonalon oktat.
- A választható órakeretből a fő tantárgyak óraszámait emeltük meg.
- Idegen nyelveket csoportbontásban tanítunk. Itt is van lehetőség intenzív és lassabban haladó csoportok működtetésére.
- A 11-12. évfolyamon a fakultációkon biztosított az emelt szintű érettségire, továbbtanulásra való felkészítés.
- Ösztönözzük tanulóinkat tanulmányi versenyeken való részvételre.
- A szaktárgyi versenyeken elért eredményeket az adott tárgynál érdemjegyként beszámítjuk.
- Emelt szintű testnevelést oktatunk 1-8. évfolyamon.
- Szakkörök működtetése versenyfelkészítésre, ill. igény alapján – lehetőségeink szerint.
- Tehetségcsoport szervezése gimnáziumban lehetőség szerint, melyet tehetségazonosítás előz meg
- 9. évfolyamtól emelt szintű matematika és emelt szintű angol nyelvi csoportot indítunk.
- A tanulás fontos színtere az iskola könyvtára és informatikai bázisa, melyek kiegészítik az egyéni és a csoportos tanulás lehetőségeit. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. A könyvtári ismeretszerzés technikáját tanulóink könyvtárhasználati órákon, és a könyvtárban tartott szakórákon sajátítják el. Könyvtárinformatikát a digitális kultúra tantárgyon belül 9. évfolyamon tanulnak a tanulóink,

ezen kívül könyvtári órákat tartunk tanévenként két alkalommal minden évfolyamon. Célunk, hogy kialakuljon gyerekeinkben a rendszerezett tudás megszerzésének, átadásának képessége. Váljanak rendszeres könyvtárhasználóvá, tanulják meg az elektronikus és a teljes könyvtári rendszer szolgáltatásainak igénybevételét, használatát. Az informatikai eszközök új lehetőségeket teremtenek az ismeretszerzésben, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában. Könyvtárunk jól felszerelt, korszerű, alkalmas olvasásra, kölcsönzésre és kutatómunkára.

3.1.2. Egyéb területen tehetséges diákjaink lehetőségei

- A közösségformálás iskolai színterein számos lehetőséget kapnak diákjaink kibontakozásukra.
- Ösztönözzük és segítjük a gyerekeket különböző pályázatokon való részvételre.
- Ösztönözzük és segítjük diákjainkat a tehetséggondozó versenyeken való részvételre.
- Nagy számban szerepeltetjük a gyerekek munkáit a manuális képességeket és művészi értékeket igénylő pályázatokban.
- Tanulóink iskolában és iskolán kívül elért eredményeit számon tartjuk, megjelentetjük az iskolai információs fórumokon. Dicsőségtáblán, honlapon, iskolagyűlésen stb.
- Felhívjuk a szülők figyelmét, ha gyermekükben különleges képességet fedezünk fel.

FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIATERÜLETEK

- Kezdeményezőkéesség és vállalkozási kompetencia területén: egyéni tervekészítés, megmértetés, kockázat felvállalása (versenyek),
- Digitális kompetencia területén: önálló információkeresés interneten (előadások készítése, újságszerkesztés)
- Szociális és állampolgári kompetenciák területén: közjó iránti elkötelezettség, csoportmunkában konfliktusmegoldási készség
- Önálló tanulás megtervezésének, megszervezésének képessége

3.1.3. Alulteljesítő tehetségek

„Számos nagy alkotó életrajza bizonyítja, hogy a tanulási zavarokkal, képességdeficitekkel társuló tehetség is képes a tudomány és művészetek terén maradandót létrehozni.” (dr. Gyarmathy Éva)

Iskolánkban figyelmet fordítunk erre területre is, elismerjük, segítjük a tehetség kibontakoztatását.

Feladataink, tevékenységeink a kompetenciaterületek fejlesztése érdekében:

- tanulmányi és tehetséggondozó versenyek szervezése minél szélesebb körben;
- a versenyek legfontosabb eleme a felkészítés, amely egyéni, építő jellegű legyen;
- hatékony a kiscsoportos munkamódszerek alkalmazása;
- a versenyzés etikájának megtanítása;
- fontos a versenyre való felkészítő tanárok kísérő, együttérző, támogató szerepköre;
- önálló kiselőadások szakórákon, szakkörökön, elsősorban a tehetséges tanulóknak;
- biztató értékelés;
- differenciált feladatok adása;
- a tanterem átalakításának lehetőségei (asztalok összetolása – kötött padsorok – kör, félkör alakban)
- a házi feladatok differenciálása;
- órai gyakorlaskor más-más feladatkörök (pl. önálló szövegfeldolgozás közös olvasás, lényegkiemelés)

A könyvtári tevékenység fontos színtere a kompetenciafejlesztésnek is:

- könyvkölcsönzés szabad érdeklődés alapján délutánonként, kutatómunkák;
- könyvtári órák a könyvtárhasználat céljából, illetve egy-egy téma feldolgozása tanári irányítással, kutatási lehetőségekkel;
- önálló kezdeményezés támogatása (kezdeményezőkézség és vállalkozási kompetencia);
- internethasználat kutatómunkához (digitális kompetencia, döntési kompetencia)

3.2. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Döntő tényező a tantestület légköre, a tantestület egészének értékrendje, a konfliktuskezelés stílusa és kultúrája. Ugyanolyan fontos az egyes tanárok – osztályfőnökök és szaktanárok – pedagógiai kultúrája, lelki egészsége, érzékenysége, stílusa. Természetesen nem vagyunk egyformák és nem is várható el, hogy habitusunkat megtagadva, teljesen egyforma válaszokat adjunk az olykor embert próbáló kihívásokra. Az természetes, hogy felkészülünk az el nem kerülhető helyzetekre, rendelkezünk eszköztárral, választható megoldási mintákkal és megoldási gyakorlattal.

A tanulási kudarc egyik oka lehet a beilleszkedési zavar, amely vagy a magatartási problémák miatt alakul ki, vagy a beilleszkedés zavarait kísérik magatartási problémák. Speciális feladat az osztályközösségbe később belépő új gyerekek segítése. Velük meg kell ismertetni a szokásrendet, támogatni kell őket a közösségbe illeszkedés folyamatában.

Alsó tagozaton az osztályfőnök felelőssége a probléma feltárása, a diagnosztizáló elemzést követően a szülők bevonása és a megoldási alternatívák kidolgozása. Alkalmazzuk a segítségnyújtás formáit a gyerek sikeres továbbhaladása érdekében. Szükség esetén szakemberek bevonásával.

Az 5-12. évfolyamokon az osztályfőnök, az osztályban tanító tanárok tesznek közös javaslatot a probléma feltárására, kezelésére és megoldására.

Szakvéleménnyel rendelkező diákjaink előrehaladását fejlesztő pedagógusok segítik, akik tanácsadással támogatják a szaktanárok munkáját is.

3.3. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM

A diákok tanulási folyamatában tapasztalt hiányosságok, visszaesések körütekintő okfeltárást igényelnek, melybe be kell vonni a szülőket.

A tanulási kudarc okai:

- mentális problémák
- részképesség zavarok
- beilleszkedési problémák
- magatartási problémák
- szociális hátrányok
- egészségügyi problémák
- értékrendbeli hiányosságok
- a rendszeres tanulási szokás hiánya
- érzelmi „elhagyatottság”

Az okok ismeretében fel kell mérni, melyek azok a területek, amelyeket az iskola lehetőségein belül megoldhat; és melyek azok a problémák, amelyek kezeléséhez külső segítség szükséges.

A leghatékonyabb megoldás, ha a pedagógus a tanórán tudja alkalmazni a fejlesztési módszereket. Az alsó tagozaton négy kollégánk rendelkezik Meixner-képzettséggel, egy pszicho-pedagógus képesítéssel. (A továbbképzések esetében kiemelt szempont az ilyen irányú továbbképzést választók támogatása.)

Fejlesztés és felzárkóztatás

Első osztályban egy DIFFER – teszt alapján a gyermekek felmérését elvégezzük. Súlyosabb esetben és bizonytalanság felmerülésekor a Nevelési Tanácsadó és magasabb fórum vizsgálatát kérjük. Amennyiben elmaradás tapasztalható a gyermek fejlettségében, részletes elemzést és ajánlásokat kapunk a további munkához a Nevelési Tanácsadótól.

Az első osztályosok felmérési folyamatát szakképzett kollégáink végzik, a felmérés eredményéről tájékoztatják az osztályfőnököt, lehetőség szerint a szülőket is

A probléma felismerése után a helyi fejlesztés lehetőségeit mérlegelve a tanítónő és a fejlesztőpedagógusok egyéni fejlesztési tervet dolgoznak ki.

A fejlesztést házon belül fejlesztő pedagógusok végzik. Az egyéni fejlesztési program szükség esetén kiegészül szakértői vélemény alapján az iskolai értékelés alóli részbeni vagy teljes felmentéssel. A szakértői véleményben

megfogalmazott javaslatokat minden érintett tantárgy esetében figyelembe vesszük és lehetőségeinkhez mérten megvalósítjuk.

A felső tagozaton és a gimnáziumban saját diákjaink megsegítése, nyomon követése folyamatos, különösen az iskolai szintek közötti átmenetnél.

A felzárkóztatás érdekében:

- a tanítási órákat élményeikre, érdeklődésükre alapozva kell szervezni;
- gyakran kell változtatni a tanítási módszereket (előadás, magyarázat, beszélgetés stb.);
- kisebb részekre kell bontani a tananyagot, gyakoribb visszakerdezési lehetőséget kell biztosítani;
- törekedni kell az audiovizuális anyagok használatára;
- a szaktanárok a napló bejegyzéséből és a fejlesztőpedagógusoktól tájékozódnak az érintett tanulók speciális tanulási problémáiról, és a Nevelési Tanácsadó szakvéleményéről;
- a szaktanárok ismerik és érvényesítik a szakvélemények ajánlásait rendszeresen egyeztetve a fejlesztő pedagógussal és a szülővel;
- lehetőségeinkhez mérten külön feladatlapokat, gyakorlatokat kell összeállítani, törekedni kell a változatosságra, a sikerélmény biztosítására;
- a tanulmányi eredményről és a fejlesztési munkáról rendszeres tájékoztatást adunk a szülőnek;
- bukás veszélyéről a szülőt írásban tájékoztatjuk legalább egy hónappal a jegyek lezárása előtt (félévi osztályozáskor december közepéig, év végi osztályozáskor május elején);

Ha a tanulási nehézségnek családi, szociális vagy életvezetési okai vannak, akkor ezek enyhítésében elsősorban az osztályfőnök segít, bevonva szükség esetén az iskolapszichológust, iskolai szociális segítőt, vagy a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst;

- értékeléskor figyelembe veszik a továbbhaladás minimum feltételeit.

Tanulásegítő tevékenység az SNI-s tanulókhoz

A szakvéleményekben leggyakrabban előforduló diagnosztikus kategóriák meghatározása, általunk is tapasztalt megnyilvánulásai:

A.) Tanulási nehézségek, zavarok

Átmeneti tanulási nehézség:

Lemaradó, lassan tanulók, helytelen szokásokkal tanulók.

Általános és fejlesztő pedagógiai kompetencia – felzárkóztatás, differenciálás, fejlesztés.

Tartós tanulási zavar:

Pszichés fejlődés zavara, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, hiperaktivitás.

Gyógypedagógiai kompetencia – diagnózison alapuló egyéni fejlesztés.

B.) Tanulási akadályok

Tartós tanulási akadályozottság:

Gyakran a nem megfelelő családi, kulturális hatások nyomán alakul ki. (Ide tartozik az enyhe értelmi fogyatékoság is.)

Értelmi akadályozottság:

Középsúlyos értelmi fogyatékoság, sajátos nevelési igény.

Gyógypedagógiai kompetencia – diagnózison alapuló egyéni fejlesztés.

A tanulásegítő tevékenység során a végső, távlati cél mindenkinél az önálló (élethosszig tartó) tanulásra való képesség, illetve az erre való igény kialakítása. Fokozatosan, lépésről lépésre kell kialakítanunk.

Ehhez először is tudni kell, hogy ki hogy áll az adott pillanatban, és onnan hogyan tudjuk továbbsegíteni. A tanulási képességeket egyrészt a fejlesztő foglalkozások során, másrészt a tanulás-módszertani technikák elsajátíttatásával erősíthetjük. Az igény formálásához a tanulási motiváció kiépítése, fenntartása vezet, amit sok biztatással, pozitív megerősítéssel, reális énkép és önbizalom kialakításával, azaz a személyiségfejlesztésen keresztül segíthetünk elő.

Fejlesztésben az SNI-s gyerekek csak a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján részesülhetnek.

A fejlesztőpedagógus a vizsgálati szakvéleményből tájékozódva ismerheti meg a tanulók problémáit, a fejlesztendő területeket. Ezek alapján és a tanulók megismerése után mindenkiről egyéni fejlesztési terv készül, amely egyénre szabott, és minden tanuló egyéni igényeire épül.

A fejlesztőpedagógusok heti rendszerességgel, egyéni vagy kiscsoportos foglalkozások keretében fejlesztik a tanulókat.

A kiscsoportos foglalkozásokon 2-3, legfeljebb 4 fő vesz részt. Fontos a differenciálás, annak ellenére, hogy lehetőleg azonos korosztályú, hasonló problémákkal küzdő gyerekek alkotnak egy csoportot. A fejlesztőpedagógus feladata a gyerek képességeinek fejlesztése, amely elősegíti az átlagos szintre

való felzárkózást. Segítséget nyújt a normális intellektusú, de részképességzavarral küszködő tanulók számára. Segítőként, a tanítókkal és szaktanárokkal, osztályfőnökökkel együttműködve dolgoznak. A naprakész tájékoztatás elengedhetetlen.

Az SNI-s diákok számára a fejlesztő foglalkozások kötelezőek.

A közös munka első lépése egy tudatos, átgondolt, tervszerűen felépített fejlesztői program, konkrét célkitűzésekkel egybekötve, melyek a következők:

• az iskola követelményrendszerének, a továbbhaladás minimális feltételeinek való sikeres megfelelés;

• a meglévő deficitok ledolgozása, a hiányok pótlása;

• a meglévő képességek kiaknázása és megerősítése;

• a teljesítő-képes tudás megszerzése;

• a személyiségben rejlő gátak és lehetőségek feltárása;

• a tanuláshoz szükséges pszichikai funkciók fejlesztése;

• a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítása;

• hatékony tudásbővítés és tudásszint emelés;

• problémaérzékenység és a problémamegoldó gondolkodás kialakítása;

• a járulékos tünetek, viselkedés- és magatartási zavarok korrekciója;

• reális énkép és önismeret kialakítása;

• az érzelmi stabilitás, az egyedi érzékenység és motiváltság fokozása.

A beilleszkedési zavarok, a magatartási problémák, a szociális hátrány és az egészségügyi problémák, mint a tanulási kudarc okozói más-más megoldást igényelnek. Mindegyikkel külön fejezet foglalkozik.

3.4. GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Iskolánk speciális helyzetéből adódóan a gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok szerteágazóak. Egészen más jellegű figyelmet igényel a 6-10, a 10-14 és a 14-18 éves korosztály. A gyermekvédelmi felelős munkája a veszélyeztetett gyermek életének követése, a társintézményekkel való kapcsolattartás, az adminisztrációs munka ellátása és az információs munka koordinálása. A napi problémák kezelése minden pedagógus kötelessége.

Az iskola 12 éves szerkezetének kialakításánál fontos szempont volt a biztonságos iskolai évek megteremtése egészen 18 éves korig, megóvva diákjainkat a Budapestre utazás minden hátrányától, veszélyétől. Programjaink, rendezvényeink a családias légkör kialakítását célozzák.

Korosztályi sajátosságok

A 6-10 évesek esetében a megfelelő szokásrend kialakítása a cél. Megtanítjuk őket arra, mi jó, mi rossz, a tetteiknek milyen következményei vannak, és hogyan kell viselni azokat. Mi számít csínytevésnek, mi a bűn, mi az elfogadható és mi a megbocsájthatatlan. Miért jár dorgálás és miért komoly büntetés. Nagyon odafigyelünk a játékos csibészkedésnek induló csínytevésekre, rongálásokra. Biztonságuk érdekében életkoruk szintjén megismerkednek a közlekedés szabályaival. Felhívjuk figyelmüket a felnőtt társadalom rájuk nézve veszélyeztető magatartására. Gyermekbántalmazás gyanúja esetén azonnali jelentési kötelezettségünk van a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat felé.

A 10-14 éves korosztály önállósodása más megközelítést igényel. A szülők is nehezebben kezelik a megváltozott helyzetet. Már nem jellemző az állandó kapcsolattartás az iskolával. A világot megismerni vágyó gyerekeknek olyan értékeket kell közvetítenünk, amelyek jó irányban tartják érdeklődésüket. Ebben a korban kiemelt szerepet kap a prevenciós munka. Az osztályfőnök mellett a védőnők és az iskolapszichológus szerepe is jelentős.

A 14-18 évesek a legveszélyeztetettebb korosztály. A felnőtté válás nehéz időszaka még a példás családokban is okoz gondokat. Szinte észrevétlenül és végtelen türelemmel kell feléjük fordulni. Osztályfőnöki órákon, védőnők, orvosok és az iskolapszichológus segítségével, tréningeken, kiscsoportos beszélgetéseken igyekszünk fiataljaink figyelmét felhívni a dohányzás, a drog, a meggondolatlan szex ártalmaira. Sajnos sok esetben a szülő is passzív, tehetetlen szemlélővé válik, egyre nagyobb teret kap a külső segítség. Részt veszünk sok olyan képzési formában, pályázati lehetőségben, ami e terület munkáját erősíti. Álláspontunk, hogy ezek mögött a magatartásformák mögött értékválság van. Célunk, hogy valódi értékekre irányítsuk diákjaink figyelmét. Hangsúlyt fektetünk arra, hogy diákjaink tudatában legyenek tetteik következményeinek.

Törekvésünk, hogy diákjainknak legyen jövőképük és felismerjék, hogy az élet érték.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.

Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.

A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi, védőnői szolgáltatón keresztül és az iskola fogászati rendeléseken.

A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik és a lehetőségek szerint (fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk, hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését,

- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása;
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot;
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybe vételét;
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

- kapcsolatot tart a szülővel és a pedagógussal;
- tájékoztatást és információt ad a lehetőségekről, szülőknek és pedagógusoknak;
- önképzés – lépést tart a szakterület legújabb lehetőségeivel;
- kapcsolattartás a jelzőrendszer tagjaival;
- esetkonferenciákat szervez, ezeken részt vesz iskolán belül és kívül;
- beszámoló készítése.
- együttműködik a munkáját segítő iskolai szociális segítővel

Iskolai szociális segítő feladatai

A Dunakanyari *Család- és Gyermekjóléti Központ* biztosítja az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet intézményünkben, így iskolánkban iskolai szociális segítő nyújt segítséget a gyermekeknek, családjaiknak, igény szerint pedagógusoknak, valamint a nevelő-oktató munkát segítő szakembereknek egyaránt a köznevelési intézményben felmerülő életvezetési, szociális, szocializációs problémák megoldásához.

Munkája során:

- segíti a gyermeket a korának megfelelő, a tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez, a köznevelési intézménybe való beilleszkedéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- segíti a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők feltárását és megoldását,
- segíti a gyermek családját és a pedagógust is a gyermek szükségleteinek felismerésében és figyelembevételében, elsődlegesen a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében,
- a szociális segítő részt vállal a köznevelési intézmény mentálhigiéniai-, sport-, és kulturális rendezvényeinek szervezésében, lebonyolításában, valamint aktív részvételével – a szociális munka eszköztárával - elősegíti a prevenciós programok szervezését, megvalósítását,
- a szociális segítő igény esetén lehetőségéhez mértén részt vesz a tantestületi-, és a szülői értekezleten.

3.5. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉG

Iskolánkban a gyermek- és ifjúságvédelmi védelmi felelős feladatkörébe tartozik az osztályfőnökök és az osztályban tanító kollégák segítségével a hátrányos helyzetben lévő családok feltérképezése, valamint a folyamatos, diszkrét kapcsolattartás. Naprakész információval látja el a segítségnyújtás lehetőségeiről és módjáról a rászorulókat. Mindebben részt vállal az iskolai szociális segítő is.

Gyermekevédelmi gondoskodásra szoruló diákjaink:

- *Hátrányos helyzetű gyermekek, halmozottan hátrányos helyzetűek*
- A 1998.évi XXXI. tv. 67/A§ határozza meg a hátránnyal rendelkezők körét. *Tartós betegségben szenvedők*
- *Veszélyeztetett gyermekek* – azok a fiatalok, akiknek nevelése, oktatása (testi, értelmi, erkölcsi stb.) fejlődése nincs megfelelően biztosítva, vagy valamilyen károsodás fenyegeti őket. Családjuk jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi szintje miatt kedvezőtlen helyzetben vannak vagy iskolai lemorzsolódással veszélyeztetettek
- *Erkölcsi veszélyeztetettség* (szociális és mentálhigiénés problémák)
 - közömbös vagy fenyegető szülői háttér,
 - nevelési problémák a családban;
 - az iskola és a szülői ház eltérő értékrendje;
 - a szabadidő eltöltésének rendszertelensége, kontrollátlansága;
- *Tanulási, magatartási zavarban szenvedő gyermekek*
- *Deviáns magatartásúak* – pl. alkohol-, drogfogyasztó, mentális zavarban szenvedők
- *Dohányzás* – az iskolán belül következetesen küzdünk ellene: szigorított ügyeleti rend, házirendben foglalt szigorítások

Az önkormányzat Népjóléti Irodájában lehet igényelni:

- beiskolázási támogatást – egyszeri támogatás év elején, közvetlenül az irodán igényelhető;
- étkezési támogatást – havi étkezési díjat csökkentő támogatás, mértéke elérheti a 100%-ot, az iskola ajánlásával igényelhető;
- rendszeres nevelési segély folyósítását – közvetlenül az irodában igényelhető.

Tanulóinkat saját lehetőségeinken belül támogatjuk:

- a kirándulások, táborok költségét pályázatokon nyert és közösen szerzett (pl. papírgyűjtés) pénzforrásokkal csökkentjük;
- anyagi nehézség nem lehet kizáró oka a gyermek táborozáson, kiránduláson való részvételének; ilyen esetben az osztály szülői közösségének segítségét kérve, pályázati lehetőséggel, alapítványi segítséggel, igyekszünk megoldani a problémát;
- a Rákóczi Alapítvány kuratóriumához írásban fordulhatnak a rászorulóok.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködünk. Kölcsönös információcserét folytatunk a veszélyeztetett tanulók segítése érdekében.

4. EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

4.1. TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉG

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnővekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segíti azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják és egészséges életszemléletet alakítanak ki.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteltetésére is nevel. Célunk felkészíteni a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesztjük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismerjük meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok – leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Komoly erőfeszítéseket teszünk, hogy támogatást nyújtsunk a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

4.2. ALAPELVE, CÉLJA

- tanulóink korszerű ismeretekkel, azok gyakorlásához szükséges készségekkel és képességekkel rendelkezzenek egészségük érdekében;
- felismerjék, milyen összefüggés van életmód és egészségi állapot között;
- segítse a gyermekeket a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében;
- az egészséges életmód kialakításában és megtartásában, bővítse, korszerűsítse a pedagógusok és a tanulók egészségi ismereteit;
- fejlessze az életvezetési képességeket;
- biztosítsa, hogy az oktatási-nevelési tevékenység egészséges környezetben valósuljon meg és a környezet egészségtámogató jellegét erősítse;

- készítse fel a tanulókat a stresszhatások feldolgozására;
- segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését;
- valósítsa meg a mindennapi testedzést;
- terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is;
- az iskola-egészségügyi ellátás tervezett biztosítása, az egészségfejlesztésben érdekelt partnerek együttműködésének koordinálása.

4.3. FELTÉTELEK, ESZKÖZÖK

a) tárgyi feltételek:

Az iskolai egészségneveléshez szükséges tárgyi feltételek mind műszaki (multimédiás szakterem, projektor, DVD, videó lejátszó és TV, stb.), mind prevenciós szakanyagok szintjén (szakkönyvek, szemléltető anyagok, CD-k) megfelelőek. A későbbiekben szükségessé váló anyagok a taneszköz fejlesztés évi beszerzéseivel tervezhetőek.

b) órakeret:

Az egészségneveléssel kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges órakeretet minden évfolyamon a biológia és az osztályfőnöki időkerete fedi le.

c) személyi feltételek:

Az egészségnevelési program megvalósításába bevonható, intézményi szinten jelenleg rendelkezésre álló humán erőforrás:

- az iskola biológia szakos tanárai;
- az osztályfőnöki munkaközösség vezetői és tagjai;
- iskolapszichológus
- mentálhigiénés végzettséggel rendelkező pedagógus.

Bizonyos témaköröknél az ismeretátadási és prevenciós tevékenység elvégzéséhez szükséges külső szakemberek bevonása is, úgymint

- iskolaorvos,
- védőnő,
- pszichológus,
- rendvédelmi szervek munkatársai,
- civil szervezetek szakemberei,
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

d) módszerek

- játékok
- művészeti tevékenységek
- programok

ALKALMAZHATÓ MÓDSZEREK:

Hagyományos felvilágosító tevékenység:

ezek egyfelől az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívják fel a figyelmet – általában elrettentő tartalmú információk bemutatásának eszközével –, másrészt megoldásként kínálják a helyesnek vélt egészségmagatartást. Veszélye, hogy az ismeretek átadásának nem feltétele a hallgatóság aktív bevonása. Tapasztalatok szerint az ismeretek ilyen módon történő átadása önmagában nem elegendő a viselkedés befolyásolására, hiszen a háttérben meghúzódó motivációk lényegesen erősebbek lehetnek. Ebbe a csoportba tartoznak az iskolai felvilágosító előadások, a különböző időszaki kiadványok, brosrák, multimédiás anyagok.

Rizikócsoportos megközelítés:

korai szűrés eredményeként feltárt egészségi (nem fertőző betegség) problémákkal, avagy szociális helyzetük szempontjából veszélyeztetettek felmérése, majd a körükben végzett célzott egészségfejlesztő, betegség megelőző tevékenység.

Iskolai szinten ez valósul meg az orvosi vélemény alapján könnyített, vagy iskolán kívüli gyógytestnevelési foglalkozásokon részt vevő diákok esetében (differenciált testi nevelés).

A társas-érzelmi készségek fejlesztését fokozó beavatkozások:

az érzelmi nevelést előtérbe helyező modell a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségeit nevezi meg az egészségkárosító magatartásformák kialakulásának háttereként. Ez a módszer lehetőséget biztosít résztvevői számára a szocializációra, a társas kommunikációs készségeik fejlesztésére. Ilyenek például a serdülőkori készségfejlesztő vagy önismereti csoportfoglalkozások, amelyek a csoportvezetésben képzett szakembert kívánnak. Az önismeret fejlődésétől remélhetjük, hogy a diákok ellenállnak az egészségkárosító magatartásformáknak, nemet mondanak a káros szenvedélyeknek.

Átfogó iskolai program:

A Diákönkormányzat közös, elsősorban aktuális egészségfejlesztési és egészségnevelési előadások, rendezvények, vetélkedők szervezése. A programok sikerének érdekében szoros kapcsolatot tartunk az Egészséges Városért Közalapítvánnyal és igyekszünk kihasználni minden pályázati lehetőséget (pl. drogrevenió).

4.4. A TESTNEVELÉS ÉS TESTEDZÉS PROGRAMJA

A köznevelési törvény módosítása során az oktatási tárca megteremtette a mindennapi egészségfejlesztő testmozgás jogszabályi feltételeit a Nkt 27. § (11)

4.4.1. Testnevelés a helyi tantervben

A 2012. szeptember 1-től hatályba lépő Nemzeti köznevelésről szóló törvény értelmében az iskola a mindennapos testnevelést a nappali munkarend szerint tanulók számára heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a NAT Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, különféle sportjátékok, szabadtéri sportok), vagy más sporttevékenységekre fordítja (pl. ügyességi játékok, csapatjátékok).

A heti két óra kiváltható továbbá iskolai sportkörben való sportolással, vagy a tanuló kérelme alapján sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett sporttevékenységgel.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a tanulók egészséges testi-lelki állapotának elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is.

Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Személyi feltételek

A helyi tantervben megjelenő testnevelés órákat az emelt szintű képzés esetén 1–8. évfolyamig, normál képzés esetén 5–12. évfolyamig testnevelői munkaközösség látja el. Az úszásoktatást 1 úszómester segíti. Az 1–4. évfolyamon a normál osztályok testnevelési óráit a tanítónők tartják.

Tárgyi feltételek

A tantervben megfogalmazott feladatok végrehajtására rendelkezünk egy tornateremmel, egy tornaszerekkel felszerelt edzőhelyiséggel, egy tanuszodával, és a város által biztosított lehetőségek erejéig a V-8 Uszoda szolgáltatásaival. Az őszi és tavaszi időszakban az atlétikai mozgások oktatására igénybe vehető az udvar és a város szabad területei (pl.: Kálvária tér).

A tárgyi feltételek – figyelembe véve a tanulócsoportok számát – korlátozottak. Kiemelt szerepet kap az együttműködés a Farkasvár DSE szakosztályaival. Ennek a segítségével további lehetőségekhez jutnak diákjaink.

A kötelező testnevelési órák rendje

- 1-8. évfolyamon a testnevelés órák osztálykeretben történnek
- 1-4. évfolyamon a testnevelési órák egy része tanuszodánkban megvalósuló úszásóra
- 9-12. évfolyamon az órákat fiú-lány bontásban tartjuk.
- Testmozgás a napköziben
 - A napközis csoportok vezetői a kötelező tanulás megkezdése előtt 45 perces lehetőleg szabad téri foglalkozást tartanak. Kiemelt feladat az egészségfejlesztő játékos testedzés, labdás gyakorlatok.

GYÓGYTESTNEVELÉS:

- Gyógytestnevelést igénylő diákok szakmai ellátására nyitottak vagyunk, amennyiben erre lehetőség lesz.

4.4.2. Egyéb egészségnevelési tevékenységeink

Egészség-sportnap – Évente rendezünk sportnapot, színes programokkal, amely az egész iskolát megmozgatja. Lehetőségeink szerint egész napot kitöltő egészségnapot is szervezünk diákjainknak.

4.5. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ISMERETEK

Az elemi elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátításának jelentősége:

A mindennapok során számos alkalommal találkozunk potenciális veszélyforrással, mely akár súlyosan károsíthatja egészségünket. Nem csupán a sérüléssel járó balesetek tartoznak ide, hanem a szervezetünkben hirtelen kialakuló változások, melyek gyors lefolyásukkal jelentenek fokozott veszélyt az emberre. Súlyos állapotú beteg esetében rendkívül lényeges az ellátást megkezdők gyorsasága és hatékonysága. Az elsősegélynyújtás olyan beavatkozás, melyet hirtelen egészségkárosodás esetén annak elhárítása, vagy a további állapotromlás megakadályozása érdekében végez az észlelő személy. Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

Cél:

Az elsősegélynyújtás gyermekkorban történő oktatása a segítő szemlélet kialakítása, a későbbi elfogadható tudás alapja lehet. Az elsősegély nyújtási hajlandóság kialakításának egyik eszköze lehet a gyermekkorban megkezdett oktatás.

Feladat:

Az elsősegélynyújtás szerepe a betegség/sérülés kimenetelét tekintve kulcsfontosságú, azonban Magyarországon igen kevés alkalommal történik meg. Ennek javítására a gyermekkorban elkezdett elsősegélynyújtással foglalkozó programok alkalmasak és hatásosak lehetnek.

Az ismeretek elsajátításának eszközei:

- a) ismeretek és gyakorlatok az osztályfőnöki órákon, szakórákon
- b) együttműködés a védőnőkkel
- c) elsősegély-nyújtó szakkör – a szakkör tagjai vetélkedőn, versenyen vesznek részt
- d) egészségnap

Témakörök

- Vérzések
- Allergia, allergiás megbetegedések
- Légúti rendellenességek, légúti problémák
- Utcai balesetek
- Mozgásszervek sérülései
- Égési sérülések
- Mérgezések
- Vegyszer okozta sérülések
- Eszméletlenség, átjárható légút biztosítása, stabil oldalfektetés
- Helyes viselkedés baleseti szituációban; mentőhívás

5. A NEVELÉS TOVÁBBI KIEMELT TERÜLETEI

5.1 KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Alapelvek, célok

Mindenekelőtt szem előtt tartjuk, hogy teljes személyiséget képezünk minden órán és foglalkozáson. Fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki. A program kidolgozása és megvalósítása során a következő alapelveket és értékeket vesszük figyelembe:

- ökológiai gondolkodás kialakítása és fejlesztése;
- rendszerszemléletre nevelés;
- környezetetika hatékony fejlesztése;
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés;
- tapasztalaton alapuló, kreatív nevelés;
- egészség és környezet összefüggései;
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség;
- globális összefüggések megértése;
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák.

Hosszú távú célunk

Iskolánkban végző diákjaink környezettudatos felnőttekké válnak, akik féltik és védik környezetüket. Ismerjék meg történelmi, természeti, művészeti, irodalmi értékeinket és hagyománytisztelőkké válnak. Ezeket a célokat csak úgy tudjuk megvalósítani, ha az oktatás minden területén törekszünk az alábbi készségek fejlesztésére:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemléletmód;
- szintetizáló és analizáló készség;
- probléma érzékenység;
- együttműködés, alkalmazkodás és segítőkészség;
- konfliktuskezelés;
- állampolgári részvétel és cselekvés.

Rövidtávú célok

A környezeti nevelés kiterjed az iskolai munka minden területére. Mind a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon arra törekszünk, hogy diákjaink egységes egészként lássák a természetet és annak részeként az embert.

Legnagyobb feladat továbbra is a természettudományos tárgyak közötti együttműködés. Ezt bővítjük a humán területeken adódó lehetőségekkel (helyi szokások, értékek megőrzése, hagyományok ápolása, népi játékok, mesék, mondókák)

Törekszünk arra, hogy az órán tanult elméleti ismereteket sikerüljön átültetni a mindennapi gyakorlatba. ÖKO iskolaként növényeket ültetünk és gondozunk, télen madáretetőket teszünk ki. Környezetkímélő anyagokat igyekszünk használni. Papírgyűjtést szervezünk. Takarékosan bánunk a vízzel és az energiával. Szelektíven gyűjtjük a szemetet és törekszünk arra, hogy minden tevékenységünket áthassa a környezettudatos szemlélet.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

- Tanórai keretek
 - Valamennyi tanórán az adott témához hozzárendeljük a környezetvédelmi vonatkozásokat. Kiemelten kezeljük a hétköznapi élet azon területeit, mellyel diákjaink nap, mint nap találkoznak.
 - A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is alkalmazzuk.
 - Arra törekszünk, hogy diákjaink a gyakorlatban alkalmazható elméleti képzést kapjanak.
- Nem hagyományos órakeret
 - A tanév során témanapot szervezünk.
- Tanórán kívüli programok
 - Tanulóink részt vesznek környezet- és természetvédelmi versenyeken
 - Erdei táborba igény és lehetőség szerint elvisszük diákjainkat.
 - Továbbra is folytatjuk sikeres akcióinkat: papírgyűjtés, elemgyűjtés.
 - Környezetvédelmi rendezvénysorozat: éves ÖKO munkaterv alapján.

Konkrét célok, feladatok

<i>Rövidtávú célok</i>	<i>Feladatok</i>	<i>Elvárható eredmények</i>
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket.	Projektek kidolgozása „Tiszta levegőt” „Mi van egy csepp esővízben” „Védjük...” stb.	Több környezeti nevelési tartalom az órákon. Változatosabb tanítási módszerek.
A pedagógusok, felnőtt dolgozók és szülők személyes példamutatással segítsék a diákok környezettudatos viselkedésének kialakulását.	Minden pedagógus feladata a tiszta környezet megkövetelése. Szülők bevonása az iskolaszépítési akciókba.	A felnőttek rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel, személyiségvonásokkal, amelyek mintaként szolgálnak. Egyre több szülő és tanár vesz részt a programokban.
Legyenek a tanulók környezetük védelmezői.	Városi programok támogatása diákjainkkal.	A diák kötődik környezetéhez, így jobban átérzi megővésének fontosságát.
Iskolánk tisztaságának javítása.	Minden osztály felelős a saját osztályterme és annak közvetlen környezetének tisztaságáért, rendjéért.	Javul az iskola tisztasága.

Az iskola épülete és közvetlen környezete

<i>A helyzetből adódó jellemzők</i>	<i>Célok</i>	<i>Tevékenység, feladat</i>
Nagy forgalom az iskola előtti téren balesetveszély reggel, délben az ebédeltetésnél	Tisztább levegő. Közlekedési biztonság.	Fegyelmezett közlekedésre nevelés
Iskolabelső	Tiszta, esztétikus környezet	Ízléses falitáblák, dekorációk. Mellékhelyiségekben szappan, WC papír. Gyakori szellőztetés, portalanítás.
Energiafelhasználás	Takarékos fűtés, megfelelő hőmérsékletű tantermek.	Radiátorok szabályozhatók legyenek. Nyílászárók javítása. (költségvetéstől függő)
Vízfelhasználás. WC-k, tornatermi öltözők állapota.	Vízfogyasztás csökkentése. Higiénias körülmények megteremtése.	WC-k, öltözők teljes felújítása.
Tantermekben	Életkornak, egészséges testtartásnak megfelelő székek, asztalok biztosítása. Korszerű világítás. Megfelelő hőmérséklet biztosítása.	Folyamatos, költségvetés függő. Világító berendezések folyamatos cseréje. Fűtőkorszerűsítés, hőmérséklet szabályozás megoldása.

Módszerek

A hatékony környezetnevelés érdekében igen változatos módszerek alkalmazásával érhetünk el célokat.

- riport
- projekt módszer
- terepgyakorlat
- modellezés
- megfigyelés, adatgyűjtés
- művészi kifejezés

Résztvevők és erőforrások

- Tanárok - Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. A környezetnevelési célok megvalósítása érdekében a munkaközösségeknek együtt kell működniük. A közös munka áttekintése az igazgató helyettes feladata.
- Diákok - Minden diák feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmesse társait a kulturált magatartásra. Kiemelt feladata van az iskolai diákönkormányzatnak és az osztályközösségeknek.
- Szülők - Az iskolai nevelőmunka csak a szülői ház harmonikus együttműködésével valósulhat meg. Fontos, hogy az iskolában elsajátított viselkedési formákat otthon is elfogadják és alkalmazzák.

Iskolán kívüli együttműködés

- Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények - A tanórai és a tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények látogatása. Iskolánk számára kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon előkészítjük.
- Civil szervezetek – A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat.
- Hivatalos szervek – A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

5.2. A PROJEKTOKTATÁS

A projektmódszer lényege

A projektoktatás a megismerés fő forrásává **a gyerek tapasztalatát, érdeklődését, tevékenységét** teszi. A hagyományos tanítási stratégiákkal szemben nem a tananyaghoz rendeli hozzá a gyereket, hanem a gyerekhez rendeli hozzá a tananyagot. A projektpedagógiában a gyerek elsősorban fejlődik, nem fejlesztik. A projekt tehát olyan tevékenység, amely valamilyen **kihívásra** épít.

Vagyis olyan tanulásszervezés, melynek középpontjában valamilyen elvégzendő tevékenység áll, és a hangsúlyt az ismeretek megszerzésének folyamatára teszi. A projekt végére pedig olyan produktumot várunk el, mely lehető legszélesebb vonatkozásban tárja fel az adott gondolkört.

A projektmódszernek megkülönböztető jegye az **a nagyfokú szabadság**, amelyet a tanuló számára biztosít a célok kiválasztásától, a tervezéstől a feladat végrehajtásának módozatain keresztül egészen az elkészült produktum és tevékenység értékeléséig.

A cél sohasem a tanulás, hanem valamilyen konkrét produktum, s a tanulás mintegy mellékterméke a produktum elérésére irányuló tevékenységnek. A projektmódszer nagyfokú **tanulói önállóságot** tesz lehetővé.

Megvalósítása azonban nehézségekbe ütközik, mivel igényli a tantervi keretek megbontását. De több az előnye, mivel mindenki érdeklődésének megfelelő tevékenységet végez, így **az ismeretszerzést „örömteli tevékenységgé”** változtatja.

Nyitottsága révén magában hordozza **a kooperativitást**. Ha jól működik a csoport, a tagok a feladatot magukénak érzik. És mindent megtesznek a projekt sikeres befejezése érdekében. A tagokban tudatosul a csoport és az egyéni érdek egybeesése. A projektcsoportot az **önkéntesség**, az azonos cél érdekében végzett tevékenység, a **nyitottság** jellemzi. Tág teret ad a sikereknek, a tanulási stressz helyére **az önbizalom, a magabiztosság** lép, mely újabb cselekvésre ösztönöz.

A projektoktatás fontos pillanata a produktummal a nyilvánosság elé lépni. A diákok a társaik és a tanárok által való megmérettetése, a dicséretetek begyűjtésének lehetősége az önbizalom növelésének forrása.

A projektpedagógia **a kreativitás fejlesztésének** egyik legjobb stratégiája. A projektfeladatok során csökkennek a magatartási anomáliák. Segíti az **önálló ismeretszerző képesség** fejlődését, segítve az élethosszig tartó tanulás iránti igényt.

Boldogságóra

A program mind a tanárok, mind a gyermekek lelki jóllétével foglalkozik, sőt a szülők bevonására is lehetőséget nyújt! Jó kiegészítője lehet az óvodai vagy iskolai munkának, hiszen segítségével lehetőség nyílik arra, hogy a hagyományos tudásmegosztást és az életben szükséges személyes és szociális kompetenciák fejlesztését összhangba hozzuk.

A program a tanév minden hónapjában olyan témát jár körül, mely segíti és támogatja a gyerekeket a hétköznapi problémákkal való megküzdésben, és a folyamatos önismereti fejlesztéssel és boldogságérzetet fokozó technikák bemutatásával személyes, lelki egészségüket is tápláló kompetenciáikat fejleszti.

A boldogságórák célja az, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint hogy lehetőséget adjon a testi-lelki egészség megtartásához szükséges tényezők tanulmányozására és tudatosítására.

Három különböző korcsoportra igazítva biztosítjuk a módszertani segédeszközöket: 6-10 éves, 10-14 éves, és 14-18 éves gyerekekre.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. Az egyes témakörök sorrendben:

- 1. A hála gyakorlása**
- 2. Az optimizmus gyakorlása**
- 3. Társas kapcsolatok ápolása**
- 4. Boldogító jócselekedetek**
- 5. Célok kitűzése és elérése**
- 6. Megküzdési stratégiák**
- 7. Apró örömek élvezete**
- 8. A megbocsátás gyakorlása**
- 9. Testmozgás**
- 10. Fenntartható boldogság**

Célunk olyan optimista, magabiztos és kitartó iskolások nevelése, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokat, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak.

A programunkban alkalmazott, pozitív pedagógiai szemlélet terveink szerint nem csak a boldogságórákra lesz hatással. Célunk, hogy a már bevált módszertant a kötelező tantárgyak tanítása során is eredményesen alkalmazhassák a pedagógusok.

Sakkpalota program

Az oktatásban vitathatatlan tendencia az, hogy egyre több a tanulási nehézséggel, problémával küzdő gyerek.

Az utóbbi évtizedekben elterjedt magyarázat szerint a kultúraváltozás hatással van a gyerekek idegrendszerének fejlődésre is, a környezet változásával eltérő képességekkel rendelkező gyerekek kerülnek iskolába. A digitális kor egyre inkább vizuális ingerek által dominált környezetében azok a gyerekek, akik a bal agyféltekei funkciók lemaradásával küzdenek, már nem kapják meg azt a természetes, kompenzáló fejlesztést, amit a korábbi generáció a mozgással, auditív ingerekkel-mesehallgatás, erőteljesebb verbális közeg-megkapott. Jobb agyféltekés dominanciával, a szimultán információfeldolgozás preferálásával kerülnek abba az oktatási rendszerbe, amely nem alkalmazkodik a megváltozott körülményekhez, és továbbra is a szekvenciális információfeldolgozást tekinti az iskolai beválás alapfeltételének. Az oktatás minden szereplőjének-a hátránykompenzálás és tehetségfejlesztés szakértőinek egyaránt-fel kell ismernie mindezt, és arra törekedni, hogy a gyerekeket korai címkézés helyett egész személyiségükben, erős és gyenge oldalaik alkotta képességstruktúrájukkal ismerjék meg, amelyre ezután építeni lehet a prevenciót és fejlesztést, illetve a tehetséggondozást.

Iskolánkban a hátránykompenzálás és tehetségfejlesztés nem különül el, és alsó tagozaton különösen nagy hangsúlyt fektetünk olyan tevékenységek, foglalkozások bevezetésére, amelyek mindegyikük számára egyaránt biztosítják a képességeik fejlődését a kultúraváltás okozta új környezetben is.

A személyiség és képességstruktúrák feltárása alapján olyan tevékenységformákat vezetünk be a mindennapi oktatásba, amellyel személyre szabottan, de mindenki számára egyformán elérhető módon biztosítjuk a fejlesztést és tehetséggondozást egyaránt. Visszatértünk és újra rátaláltunk azokra az eszközökre, amelyek mindig is a kultúránk részei voltak: a mozgás, művészetek, stratégiai játékok.

Ilyen stratégiai játék a sakk, és az erre alapuló **Sakkpalota program**.

Polgár Judit egy egyedülálló, új módszertani programot dolgozott ki az általános képességfejlesztésre, a logikus és kreatív gondolkodás elősegítésére, a digitális korban fellépő gondolkodásfejlődési hiányosságok pótlására. A Nemzeti

Alaptantervben, az általános iskolák alsó tagozatában, 2013-tól választható tantárgyként szereplő új tárgy a sakk alapszabályait és eszközrendszerét használva épül be az általános tanterv alaptantárgyaiba, előmozdítva ezzel azok készség szintű elsajátítását.

A program egy különleges fantáziavilág segítségével, játékosított, szórakoztató formában fejleszti a gyermekek kreativitását, vizuális gondolkodását, logikai képességeit és memóriáját. Mindezekhez a sakk stratégiai táblajáték szabályai, bábjai és világa jelenti az alapot, de a feladatok, játékok sokszínűsége, messze túlmutat a 64 mező világán, és a digitális kor ingereihez szokott gyermekek számára kínál olyan szellemi és fizikai elfoglaltságot, amelyben végig örömet lelik. Azok a gyerekek, akik óvodás vagy kisiskolás korban elsajátítják a sakk alapjait, sokkal könnyebben veszik az iskolai kihívásokat és magasabb fokú problémamegoldó készségre tesznek szert.

A Sakksaló programban, a sakkozás elsajátítása nem cél, hanem egy eszköz, az évek során a gyerekekkel együtt tanulunk meg sakkozni.

A képességfejlesztő sakk haszna az oktatásban elsősorban abban rejlik, hogy előmozdítja a különböző tantárgyak elsajátítását, vagyis egészében a jövőre készít elő. A sakk az egyik valaha volt leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amelynek segítségével a gyerekeket az óvodáskor végén, iskolás kor elején be lehet vezetni a tudatos ismeretsajátítás világába. Nemcsak a matematikában, a logikában és a problémamegoldásban, hanem az olvasás és a szóbeli kifejezés terén is erősödnek, vagyis a sikeres sakkozás a készségek egész füzérének kedvező változását hozza magával.

Iskolánkban felmenő rendszerben vezettük be a programot néhány éve, a 2021-2022-es tanévtől pedig már mind a négy alsós évfolyamon, heti egy órában gazdagítja az órarendet a Sakksaló program. Minden, a Sakksaló órákat tartó pedagógus elvégezte az ehhez szükséges akkreditált tanfolyamot, amely immár az 1.-2. és a 3.-4. osztályokhoz külön kínál módszertani ismereteket.

A programhoz tankönyv és munkafüzet, valamint nagyon gazdag eszközkészlet tartozik, amely szintén rendelkezésére áll minden alsós osztálynak.

A témahetek-témanapok hagyománya a Rákócziiban

A projektoktatás korszerű módszereit alkalmazva 2002. őszétől rendszeresen megrendezzük iskolánkban a témaheteket. Ezt a már hagyományosnak mondható programunkat mindig nagyon várják a diákjaink. Bár a munka a tanárok részéről nagyon alapos és körültekintő előkészítést kíván, de látva az eddigi rendezvényeink sikerességét, szívesen és lelkesen vállalkozunk a feladatra.

Eddig több, a tananyaghoz igazodó témában szerveztük meg a programot, mindig különböző évfolyamok számára. Pl:

- Császárkori Róma
- A reneszánsz kora
- Az ókori Egyiptom élete
- Az ősmagyarok világa (kétszer)
- A dualizmus kora
- Szentendre helytörténete
- Az antik Görögország
- Erdély felfedezése

Ez a komplex tevékenység normál közoktatási feltételek között is könnyen adaptálható folyamat. Óra- és teremcserékkel az iskola biztosította körülmények közt is megoldható. A sikeresség érdekében az időben elkezdett szervezés mellett fontos az emberi és anyagi erőforrások átgondolása is.

Folyamatleírás:

Előkészítés, szervezés

Az iskola éves munkatervének összeállításakor döntünk arról, hogy, milyen témában, a tanév melyik időszakában kerül sor a projekthét lebonyolítására. Közös döntés alapján ezek az adatok az éves munkatervünk részét képezik.

A tervezett program időpontja előtt egy hónappal újabb egyeztetés következik. Ekkor a projektfelelős szervezésében megtörténik a témavezető tanárok (akik tanítanak is az adott évfolyamon) személyének tisztázása.

Csoportalakítás

A témavezető tanárok kiválasztják azt a témakörhöz kapcsolódó szűkebb témát, amivel csoportjukban szeretnének foglalkozni.

Ehhez előzetesen felméri a diákok igényeit. Ezzel már nemcsak a témák, de a csoportok is körvonalazódnak. A tanulók szabadon, önkéntesen jelentkeznek egy-egy csoportba, ügyelve azért az arányos létszámra. (Ideálisan a csoportok létszáma: 10-12 fő.)

A témahét 1-2. napján (hétfő, kedd) normál tanórai keretek közt foglalkoznak az adott szaktanárok a korszakkal. A hét 3 -4. napján (szerda, csütörtök) már egy adott tevékenységekört választva lesz a diák egy projektmunka részese. Az utolsó, 5. napon (pénteken) egy prezentáció részese lesz, amely az elkészült munkák bemutatásáról, a héten végzett feladatok ismertetéséről szól, az iskola más tanulóinak, tanárainak és a szülőknek a közreműködésével.

Az utóbbi évek tapasztalata alapján, bizonyos témák jellege indokoltá teszi, hogy néha más feldolgozási módhoz folyamodjunk. Eszerint a csoportok, 1-1 napot foglalkoznak a résztémákkal. Így minden témát feldolgoznak egymást váltva az egyes témavezetőknél és minden résztvevő, minden témával dolgozik.

Témanapok esetében egy vagy három napos projektet valósítunk meg. A folyamat lezárásaként az elkészült munkákból kiadványt és a „Folyosógalérián” kiállítást készítünk.

Ebben az esetben is érdemes a programot a csapatok közötti vetélkedővel, versennyel lezárni.

Célok megvalósulása:

- az ismeretek alkalmazása, más ismeretekkel történő összekapcsolása;
- a tantárgyak integrálása, mert a diákok az egyes szaktantárgyak szaktudását egy nagyobb rendszerbe építik be;
- értelmi, érzelmi és motivációs tényezők fejlesztése, mert a diákok maguk által választott téma feldolgozásába fektetnek energiát;
- élményszerű, élményszerző módszerek alkalmazása, mert nem csak a hagyományos tanórai keretekkel és tanári módszerekkel találkoznak a diákok;
- a gondolkodás fejlesztése / problémamegoldó, kritikai gondolkodás/, mert a végzett feladatok közben felmerülő problémákat tanári irányítás mellett ugyan, de kreatívan a diáknak kell megoldania;

- a megismerés képességének fejlesztése / információszerző és feldolgozó képesség, kommunikációs képesség, önálló ismeretszerzés/, mert a feladatot megelőző gyűjtőmunka fontos része a folyamatnak;
- a tanulást segítő érzelmi és motivációs tényezők megerősítése, mert a diák érzi, hogy az ő aktív közreműködése és személyes képességei nélkül nem lenne teljes a csoport sikere;
- a projektmunka, mert ez a sokrétű feladat és folyamat egy projekt része, mely az ellenőrzéssel, értékeléssel, a tapasztalatok megvitatásával zárul.

Értékelés:

A témahét értékelése több szinten és szakaszban folyik. Nagyon fontos a visszacsatolás, hogy a tapasztalatokat beépíthessük a következő programjainkba.

Minden nap végén a csoportok megbeszélnek a nap munkájának eredményességét, nehézségeit, a következő nap feladatait. Közösén, a tanár véleményének figyelembe vételével pontozzák csoporttársaik az napi munkáját. Ezeknek a pontoknak az összesítéséből a téma végére osztályzat kerekedik ki, ami újabb motivációs tényező.

A program után elégedettségmérő kérdőívet töltetünk ki a gyerekekkel. Ennek végén persze nyitott kérdések is szerepelnek.

Utolsó lépésként a munkában résztvevő tanárok tapasztalatcseréje, észrevételeik összegzése következik. Ez nagyban segít bennünket a következő projekthét megtervezésében.

A hagyományos rákóczis projektnapok mellett lehetőségeinkhez mérten bekapcsolódunk a minisztérium által meghirdetett témahetekbe (Pénz7, Digitális Témahét, Fenntarthatósági Témahét) is.

5.3. HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSA ISKOLÁNKBAN

Az iskolai hagyományok őrzésének, gyakorlatba történő átültetésének igen komoly pedagógiai haszna van. Meghatározza az iskola hangulatát, érzelmi töltést ad, formálja a közösséget, tettekre mozgósít, lelkesítő hatást gyakorol az egymást követő tanulógenerációkra, élményt jelent az öregdiákoknak, növeli az együvé tartozás érzését a felnőttek és a fiatalok körében.

Az iskolai hagyományok ápolásának fő színterei iskolánkban a következők:

Az iskola névadójához kapcsolódó hagyományok

- Rákóczi életének és munkásságának ismertetése az új első osztályos és a felsőbb éves tanulókkal. Erre szolgáló alkalmak: az osztályfőnöki órák, a magyarórák, a rajzórák.
- Pályázatok kiírása, amelyek a névadó munkásságának feltárását hivatottak szolgálni
- A névadóhoz kapcsolódó versenyek, vetélkedők

Jelentős iskolai évfordulókhoz kapcsolódó rendezvények.

A tanévnyitó és tanévzáró ünnepségek színvonalas, a tanulók számára is emlékezetes és megkapó megrendezése.

Egyéb - főként - történelmi jellegű ünnepségek, megemlékezések.

Tartalmukban és külsőségükben is az alkalomhoz méltók. Lebonyolításuk rendjéről minden évben külön tervezet készül.

A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja alkalmából a 12 évfolyam minden évben látogatást tesz a Terror Háza Múzeumban

A 12. osztályosok hagyományos búcsúztató ünnepségei: szalagavató, ballagás, bankett, tablók. A tablók megőrzése, elhelyezése az iskolában.

Az iskolai közösségekhez kapcsolódó hagyományok

Tanulók:

TANULMÁNYI TÉREN kialakult szokások, eljárások, hagyományok háziversenyek rendszere, pályázatok,

- megyei, területi, országos versenyekre történő felkészülés
- a kiugró tanulmányi sikerek elismerése az egész iskola közössége előtt
- a dicsőségfalra évenként felkerülnek az arra érdemesek.

KULTURÁLIS TÉREN

• osztályrendezvények, klubok (Mikulás est, karácsonyi, húsvéti, anyák napi köszöntők)

- Rákóczi-napi rendezvények,
- iskolarádió, iskolaújság

DIÁKMOZGALOM (DÖK):

a tanévet megelőző, nyár végi gólyatábor, kirándulások szervezése

SPORTPROGRAMOK

- házi bajnokságok,
- jó tanuló - jó sportoló cím elnyerése,
- sportnap rendezvények
- alsó tagozaton: Mikulás –kupa úszóverseny

A SZÜLŐKKEL való kapcsolattartás hagyománya, a közös kirándulások és a kirakodóvásár, témnapok – elsősorban alsó tagozatban.

A leendő első osztályosok számára külön HÍVOGATÓ programot szervezünk, amelynek során az érdeklődő szülők és gyermekek betekintheznek iskolánk életébe.

A nyolcadikos diákoknak a gimnáziumi életbe való betekintés érdekében NYÍLT NAP-ot szervezünk.

Az iskolai hagyományokhoz tartozik a külső intézményekkel, szervekkel, külföldi iskolákkal kialakított kapcsolatrendszerünk is.

Hon-és népismeret

Célunk, hogy diákjaink gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezzel való azonosuláshoz vezet. Megismerjék a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit. Elősegítjük harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és a társadalmi környezettel.

Iskolánkban fontos a nemzeti jelképek kötelező elsajátítása és az iskolai jelképek használata.

Európai azonosságtudat, egyetemes kultúra

Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Legyenek nyitottak és elfogadóak a más kultúrában szocializálódott honfitársaikkal szemben.

Ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről.

5.4. FOGYASZTÓVÉDELEM

Kiemelt fejlesztési feladatként kezeljük, hogy tanulóink elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket és felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. A helyes fogyasztói kultúra kialakításának több színtere is megtalálható intézményünkben.

Cél:

- fogyasztói kultúra megteremtése
- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása
- fenntarthatóság
- a fenntartható fogyasztás fogalmának elterjedése, fogyasztóként való képviselés
- preventív fogyasztóvédelem

Az oktatás színterei

Tanórai kereteken belül, egyes tantárgyakhoz kapcsolva:

- technika: áruismeret, gyártástechnológia
- matematika: banki, üzemanyag számítások
- fizika: mérés, mérőeszközök (villany, gáz, mérőórák)
- földrajz: eltérő gazdasági struktúrák megismertetése
- magyar: a reklám, feliratok, kommunikáció, szituációs játékok
- biológia: egészséges táplálkozás
- kémia: mindennapok kémiája, élelmiszerbiztonság
- digitális kultúra/informatika: internetes fogyasztói veszélyek
- történelem: fogyasztóvédelem története, kialakulása
- állampolgári ismeretek/társadalomismeret: a tudatos fogyasztói magatartás

Megismertetjük tanulóinkkal a piac, a marketing és a reklám szerepét. Hangsúlyozzuk a minőséget, a biztonságot, a gazdaságosságot és a takarékoságot. Igyekszünk a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítására. Rohanó, önpusztító világunkban figyelniük kell az ökológiai fogyasztóvédelemre is.

6. A SZÜLŐ-TANULÓ-PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, LEHETŐSÉGEI

A jó partnerkapcsolat az iskolai élet minden területén pozitív hatást gyakorol, tehát mindhárom fél érdeke törekedni a jó kapcsolatra. A jó kapcsolat azt jelenti, az adott helyzetben elérhető legjobb megoldásra törekedni, az eljárási rendet betartva és lelkiismeretünk szerint a legjobb irányban tartva kezelni a problémákat. A közösségfejlesztés területéről szóló fejezetben összegeztük a számtalan lehetőséget e kapcsolat folyamatos jó szinten tartására.

- Iskolánk a beiratkozás után, tájékoztató szülői értekezleten pontosan felvázolja a szülők számára pedagógiai programunk lényegét, iskolánk szerkezeti felépítéséből adódó sajátosságait, lehetőségeit.
- Az alsó tagozaton napi kapcsolatban vannak a szülők a tanítónőkkel.
- A szülők folyamatos informálása az elektronikus naplóban
- Egyértelművé tesszük azokat az értékeket, amelyeket mi itt az iskolában fontosnak tartunk, ezzel megelőzve az esetleg felmerülő problémákat.
- A tanév során két alkalommal tartanak kollégáink kötött idejű fogadóórát, emellett minden pedagógusnak van a hét során fogadó óra időpontja, amelyre telefonon történő bejelentkezéssel várják a szülőket.
- Szülői értekezletet évente 2 alkalommal tartunk, szükség esetén rendkívüli szülői értekezletet hívunk össze.
- A szülők képviseletét az iskolai döntések véleményezésében a Szülői Munkaközösség (SZMK) kordinálja.
- A szülői oldal anyagi, erkölcsi, szakmai támogatást nyújt iskolánknak.
- Mind szülői, mind pedagógus oldalról a kölcsönös tisztelet jellemző, mely alapja a bizalomtelilégkörnek.
- A szülők jogait személyesen, meghatalmazott által és az SZMK-n keresztül gyakorolják.
- Amennyiben konfliktus lép fel a szülő-diák-pedagógus kapcsolatban, az igazgató gondoskodik mindhárom fél együttes meghallgatásáról és a megoldás együttes kialakításáról.

A tanuló-pedagógus kapcsolattartása

- A tanuló és pedagógus viszonyát is a kölcsönös tiszteleten alapuló partnerség kell, hogy jellemezze, melynek alapfeltétele a pedagógus személyes példamutatása.
- A diákok számára a legnehezebb feladat jogaik ismerete és gyakorlása mellett a kötelességek teljesítése.
- A tanulók szervezett formában történő véleménynyilvánítási formái:
 - osztályképviselők, diákszékeség
 - osztályfőnöki óra

A továbbfejlesztés lehetőségei korlátlanok. Bármelyik fél kérésrel fordul a kapcsolatok bővítése érdekében a másik két félhez, rugalmas megoldást találunk.

6.1. TANULÓI JOGOK GYAKORLÁSA, RÉSZVÉTEL A DÖNTÉSHOZATALBAN

A tanuló általános jogait a Köznevelési törvény⁵ és 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet⁶ alapján az iskola házirendje tartalmazza.

- Iskolánkban a gyermeki jogok érvényesülésének biztosá a diákönkormányzatot segítő pedagógus. Ha a jogok gyakorlásában sérelem éri a tanulót, elsősorban az osztályfőnökhöz, másodsorban a diákönkormányzatot segítő vezetőhöz, harmadsorban az igazgatóhoz fordulhat.
- A tanulói jogok gyakorlásához szükséges információk:
 - osztályfőnöktől (osztályfőnöki órán)
 - szülőktől (szülői értekezleten, fogadóórát követően)
 - diákönkormányzaton, DÖK-ön keresztül
- Az iskola életével kapcsolatban véleményt nyilváníthat a tanuló
 - osztályfőnöki órán
 - osztálytitkáron keresztül, diákparlamentben
- A tanuló kérdést intézhet:
 - az iskola igazgatójához személyesen vagy írásban
- A tanuló a tanulmányait, személyét érintő kérdésben bármikor tájékoztatást kérhet az osztályfőnöktől, szaktanáraitól.
- A tanuló joga, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával véleményt nyilvánítson minden kérdésről, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról, az iskola működéséről. A levéltitok védelme minden esetben megilleti a diákot.
- Iskolánkban a diákokat képviselő DÖK saját szabályzata alapján működik.
- A diákság diákönkormányzatot megillető kollektív jogai: részvételi jog, képviseleti jog, javaslattételi jog, véleményezési jog és a jogorvoslati jog.
 - A diákönkormányzat véleményezési joga szempontjából az iskola tanulólétszámának 25%-át meghaladó közösség minősül nagyobb közösségnek.
- A diákönkormányzat évenkénti döntése alapján részt vesz az iskolai programok szervezésében, tervezésében, önálló programokat szervez.
- A diákönkormányzatnak joga van évente 1 tanítás nélküli munkanap programjáról – a gimnáziumi évfolyamokon - dönteni, amely szerepel az iskolai éves eseménynaptárban.
- Joga van évi egy alkalommal diákgyűlést szervezni a tanulói jogok érvényesülésének áttekintése céljából.
- Joga van iskolaújságot kiadni és iskolarádiót működtetni. A szerkesztőbizottságot a DÖK, a működésért felelős tanárt a DÖK javaslatára az igazgató bízta meg.

⁵ 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről 48.§

⁶ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

- Az intézmény diákönkormányzata jogainak gyakorlása során az iskola igazgatójával tart kapcsolatot, problémáival, kérdéseivel, kéréseivel közvetlenül az iskola igazgatóját keresheti meg.
- A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 120.§(1-5.) bekezdésben szabályozott kérdésekben a nevelőtestület a diáktanácson keresztül kéri ki a diákönkormányzat véleményét, amelyet summázottan a diákönkormányzat – DÖK – elnöke fogalmaz meg.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:⁷

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a házirend elfogadása előtt.

⁷ 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről 29. fejezet 48.§(4)

7. AZ INTÉZMÉNYBE VALÓ FELVÉTEL ÉS MÁSHINTÉZMÉNYBŐL VALÓ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

7.1. AZ ELSŐ OSZTÁLYBA LÉPÉS

A beiskolázást az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Iskolánkban évfolyamonként két – különösen indokolt esetben három – első osztály indul.

A jelentkezés feltétele: a törvényes előírásoknak megfelelően iskolaérett tanulók jelentkezhetnek az első osztályba.

A testnevelés tagozatos osztályba jelentkező gyermekek alkalmasságát képességvizsgálaton mérjük fel.

7.2. A KÖZÉPISKOLÁBA LÉPÉS

Gimnáziumunkba a jelentkezés előfeltétele a központi feladatlapok alapján letett felvételi eljárást megelőző egységes írásbeli felvételi vizsga matematikából és anyanyelvből, melynek időpontja és feladatlapjai az OM által központilag meghatározottak

A vizsga eredményéről kapott Értékelő lap másolatát az általános felvételi eljárásban a jelentkezési laphoz csatolni kell.

Azoknak a jelentkezőknek, akik részképességi zavarban szenvednek, és erről szakértői véleményt csatolnak, a Nkt. 51. § 5. előírása szerint biztosítjuk a szükséges segítséget (szakvéleménytől függően: hosszabb felkészülési idő, számítógép, számológép használata, egyes vizsgarészek alóli felmentés). Az érintetteket erről határozatban értesítjük.

A jelentkezések elbírálása - a felvételi eljárás rendje:

A felvételi kérelemről a tanulmányi eredmények, a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga és a szóbeli meghallgatás eredménye alapján döntünk a következő pontrendszer szerint:

Maximálisan elérhető össz. pontszám: 200 pont.

ÁLTALÁNOS TANTERVŰ NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM

01 tagozatkód

tanulmányi pontok, max. 50 pont

- 7. évfolyam év végén szerzett magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika, idegen nyelv, fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika osztályzatok átlaga szorozva 5-tel (max. 25 pont)

- 8. évfolyam félévkor szerzett magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika, idegen nyelv, fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika osztályzatok átlaga szorozva 5-tel (max. 25 pont)

központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga eredménye, max. 100 pont

- anyanyelv: max. 50 pont

- matematikából: max. 50 pont

szóbeli meghallgatás, max. 50 pont, időtartama: 15 perc

A szóbeli meghallgatásának tárgyát a jelentkező választhatja meg. Az alábbi tantárgyak közül kell egyet választani, ezt a jelentkezési lapon jelölni kell

1. magyar

2. történelem

3. földrajz

4. biológia

Magyar: Kötetlen beszélgetés után az előre kiadott olvasmányok közül a jelentkező által húzottmű

- cselekményének ismertetése-10 pont

- szereplők jellemzése-10 pont

- a mű egy részletének felolvasása, majd az olvasott szöveg értelmezése -10 pont

- véleményalkotás a műről -5 pont

- kommunikációs készség (a kötetlen beszélgetés és a műelemzés közben): -15 pont

Történelem: előre megjelölt témakörök alapján

- Véleményalkotás – 5 pont

- Kommunikációs készség – 10 pont

- A téma kifejtése – 15 pont

- Földrajzi nevek és évszámok ismerete – 4 pont

- Szaknyelv ismerete – 6 pont

- Ismeretlen szövegrészlet felolvasása és értelmezése – 10 pont

Földrajz: előre megjelölt témakörök alapján

- A tétellel kapcsolatos elméleti ismeretek – 10 pont

- A földrajzi összefüggések meglátása, bemutatása – 5 pont

- Topográfiai ismerete elméleti és gyakorlati alkalmazása – 10 pont

- Kommunikációs készség – 15 pont

- Egy diagram/fotó/táblázat/tematikus térkép elemzése, értelmezése – 10 pont

Biológia: előre megjelölt témakörök alapján

- Kommunikációs készség – 15 pont

- A felelet tartalma – 15 pont

- A felelet felépítése – 5 pont

- Önálló véleményalkotás – 5 pont

- Ismeretlen szakmai szöveg felolvasása, összefoglalása – 10 pont

Azok a tanulók, akik általános iskolai tanulmányikat iskolánkban végezték és tanulmányi átlaguk a közismereti tantárgyakból 7. évf. év végén és 8. évf. félévkor elérte az adott évre meghatározott átlagot, automatikusan felvételt nyernek az általános tantervű négy évfolyamos gimnáziumi osztályba.

NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM EMELT SZINTŰ MATEMATIKA KÉPZÉssel

02 tagozatkód

tanulmányi pontok, max. 50 pont

- 7. évfolyam év végén szerzett magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika (kétszeres szorzóval), idegen nyelv, fizika, kémia, biológia, földrajz informatika osztályzatok átlaga szorozva 5-tel (max. 25 pont)

- 8. évfolyam félévkor szerzett magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika (kétszeres szorzóval), idegen nyelv, fizika, kémia, biológia, földrajz informatika osztályzatok átlaga szorozva 5-tel (max. 25 pont)

központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga eredménye, max. 125 pont

- anyanyelv: max. 50 pont

- matematikából: max. 75 pont (a felvételin elért pontszám szorozva 1,5-del)

szóbeli meghallgatás, max. 25 pont, időtartama: 15 perc

Előre megjelölt témakörök alapján

- tétel vagy definíció – 6 pont
- két hasonló nehézségű feladat különböző témakörökből – 12 pont
- logikus gondolkodás – 4 pont
- kommunikációs készség 3 pont

A beszélgetés előtt 15 perces felkészülési időt biztosítunk.

NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM EMELT SZINTŰ ANGOL NYELVI KÉPZÉssel

03 tagozatkód

tanulmányi pontok max. 50 pont

- 7. évfolyam év végén szerzett magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika, idegen nyelv, fizika, kémia biológia, földrajz informatika osztályzatok átlaga szorozva 5-tel (max. 25 pont)

- 8. évfolyam félévkor szerzett magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika, idegen nyelv, fizika, kémia biológia, földrajz informatika osztályzatok átlaga szorozva 5-tel (max. 25 pont)

központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli

vizsga eredménye max. 100 pont

- anyanyelv: max. 50 pont

- matematikából: max. 50 pont

szóbeli meghallgatás max. 50 pont, időtartama: 15 perc

A szóbeli meghallgatás angol nyelven zajlik, előre megadott témakörök és nyelvtani tartalmak alapján

- beszélgetés - 24 pont

- olvasott szöveg értéke - 11pont

- fordítási feladat - 15pont

Azok részére, akik részletesebb információkat szeretnének iskolánkról, ill. a felvételi eljárásról, tájékoztató szülői értekezletet tartunk. Azon érdeklődőket, akik szeretnének bepillantást nyerni mindennapjainkba, várjuk a nyílt nap(ok)on. A gimnázium kezdő osztályai számára iskolánk hagyományai szerint gólyatábort szervezünk augusztus végén/ szeptember elején az osztályfőnökök, valamint felsőbb éves diákönkormányzati tagok részvételével. Elutasítás esetén az értesítés kézhezvételétől számított 15 napig van lehetőség a fellebbezésre, melyet írásban az iskola igazgatóján keresztül kell eljuttatni a fenntartóhoz.

7.3. TANULÓI JOGVISZONY

Az iskolába felvett tanulóval az iskola tanulói jogviszonyt létesít, mely a beiratkozás napjával, vagy más iskolából való átvétel napjával kezdődik. A beiratkozás alkalmával beiratkozási jelentkezési lapot kell kitölteni (alapja a személyi igazolvány), illetve a tanulónak le kell adni a korábbi tanulmányokat igazoló bizonyítványát.

Az iskolával létesített tanulói jogviszony időtartama alatt a tanuló igénybe veheti az iskola szolgáltatásait, használhatja helyiségeit, diákigazolványt kap, gyakorolhatja tanulói jogviszonyán alapuló jogait.

7.4. ÁTVÉTEL MÁS ISKOLÁBÓL

Az évközben és a hivatalos felvételi eljáráson kívül érkező érdeklődőket az alább meghatározott keretek között vesszük fel tanulóink sorába arra az évfolyamra, amelyhez megfelelő iskolai végzettséggel rendelkezik. Mindezt kiegészíthetik egyedi szempontok, melyeket az igazgató határoz meg.

Általános iskolai tanulót szülői kérésre a korábbi iskola igazolása, ott elért érdemjegyei figyelembe vételével az iskola átveheti.

A középiskolába jelentkező diákat a kötelező érettségi tantárgyakból történő sikeres meghallgatás után vesszük át más iskolából.

Amennyiben a korábbi tanterv nem egyezik iskolánk tantervével, az átvett tanuló köteles különbözeti vizsgát tenni, melynek idejéről az átvétel időpontjában az iskola igazgatója tájékoztatja a tanulót és a szülőt.

A tanulói jogviszony megszűnéséről a törvény⁸ 53. § 2. rendelkezik.

⁸ 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről

8. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

8.1. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tantárgyból a tanév végén legalább „elégséges” (2) szinten teljesítette.

A továbbhaladás feltételeit a helyi tanterv tartalmazza.

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének megállapítása a nevelőtestület jogkörébe tartozik, ezt a jogkört osztályozó értekezleteken átruházott hatáskörként az osztályban tanító tanárok értekezlete gyakorolja.

8.1.1. Továbbhaladás az iskolai évfolyamokon:

A helyi tanterv követelményeinek teljesítése esetén a továbbhaladás a Nkt. 57. § 1. alapján történik.

8.1.2 Osztályozó vizsga:

A tanuló a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben szabályozott esetekben osztályozó vizsgát köteles tenni.

A tanuló különleges indokkal kérheti osztályozó vizsga letételét.

Az év végi és a félévi osztályozó vizsgák időpontját az éves munkaterv tartalmazza. A jelentkezés az iskola igazgatójánál a meghirdetett időpont előtt legfeljebb 30 nappal írásban történik.

Ha a tanuló egyéni helyzete indokolja, akkor kaphat ettől eltérő vizsgaidőpontot.

8.1.3. Javítóvizsgák

Iskolánkban a tanuló javítóvizsgát akkor tehet, ha

- a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott valamilyen tantárgyból;
- az osztályozó vizsgáról igazolatlanul távol maradt - az osztályozó vizsgát nem fejezte be;
- az osztályozó vizsgát az előírt időpontig nem tette le.

A javítóvizsgákat minden év augusztus 23. és augusztus 31. közötti időszakban tartjuk iskolánkban.

A magasabb évfolyamba a tanuló abban az esetben léphet, ha a javítóvizsgán minden vizsgatantárgyból legalább elégséges osztályzatot, vagy megfelelően teljesített minősítést kapott.

8.2. KISÉRETTSÉGI VIZSGA

Iskolánkban a gimnáziumi évfolyamokon, 10. osztályban és 11. osztályban szervezünk kisérettségi vizsgát.

A kisérettségi vizsga célja, hogy diákjaink számára lehetőséget teremtsünk arra, hogy felmérjék tudásukat és kipróbálják magukat vizsgahelyzetben. A vizsga eredményeképpen visszajelzést kapnak tudásukról, teljesítményükről. Ez az eredmény mind a diák, mind a pedagógus számára segít megtalálni a további fejlesztési irányt.

10. osztályos diákjaink matematikából és az első idegen nyelvből vizsgáznak, a 11. osztályosok magyar nyelv- és irodalomból és történelemből. Abban az esetben, ha ezen tantárgyak valamelyikéből a tanuló szakvélemény alapján mentesül az értékelés alól, akkor másik tantárgyat kell választania a kisérettségiben.

A kisérettségi írásbeli és szóbeli részből áll, a vizsgán megszerzett jegynek háromszoros súlya van az év végi osztályzatban. Értékelése a rendes érettségi vizsga értékelésével egyezik meg.

A kisérettségi vizsga tárgya az adott tantárgyból az addig tanult tananyag. Pontos időpontját a tanév rendjének tervezésekor nyilvánosságra hozzuk.

A vizsgák vizsgarészeinek megállapítása és lebonyolításának módja a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben foglaltak szerint történik. A tantárgyi követelményeket a Helyi tantervünk tartalmazza.

8.3. A VIZSGASZABÁLYZAT ÉRVÉNYESSÉGE

A vizsgaszabályzat kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

9. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

9.1. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

Az iskolai beszámoltatás célja

- a tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének ellenőrzése, értékelése
- az iskolában folyó oktató-nevelő munka eredményességének visszajelzése
- a tanulók készség- és képességbeli fejlődésének felmérése

Az ismeretek számonkérésének követelményei

Tantárgyanként az oktatási célok alapján határozzuk meg a követelményrendszert, illetve azt a minimumot, amelyet minden tanulónak el kell érnie a magasabb évfolyamba lépéshez. A tanév elején ismertetjük az egyes tantárgyak követelményeit a tanulók, a szülők részére. Ebben benne foglaltatik, hogy hány témát dolgozunk fel a tanév során, tehát hány témazáró dolgozat lesz, milyen jellegű számonkérések várhatók, mit kell teljesíteni a diáknak a továbbhaladás feltételeként. A munkaközösségenként szabályozott egységes követelményrendszer a Pedagógiai Program Helyi tanterv megfelelő fejezetében megtalálható. Az iskola honlapján elérhető a szülők számára is. A szaktanárok minden tanév első órájában a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket. A tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden pedagógus köteles betartani.

A számonkérés formái

DIAGNOSZTIKAI: Fő feladata a tanulók előzetes felkészültségének vizsgálata, továbbá annak meghatározása, felmérése, hogy melyek azok a területek, amelyben a tanuló társai közül kiemelkedik, vagy alulmarad.

- Szóbeli és írásbeli feleletek

FORMATÍV: Fő feladata nem elsősorban a minősítés, így nem feltétlenül kell osztályzattá alakítani. Célja sokkal inkább az, hogy felhívja a figyelmet a tanítási-tanulási folyamat esetleges problémáira, és irányításra, beavatkozásra adjon lehetőséget a tanuló és a tanár számára egyaránt:

- az óra eleji ismétlő kérdések szóban vagy írásban
- az órai munka értékelése
- a házi feladatok értékelése

SZUMMATÍV: Fő feladata egy-egy nevelési-oktatási szakasz lezárása. Célja az összegzés, a záró minősítés.

- A tantervben, tanmenetben meghatározott rész- vagy témazáró felmérők, dolgozatok
- A kiemelt évfolyamok végén belső vizsgák (10-11. évfolyamon)

KREATÍV: Fő feladata önálló ismeretszerzésre ösztönözni a tanulót.

- A házi dolgozatok
- A kiselőadások (gyűjtött és kutatott munka alapján)
- Az önálló alkotómunka eredményei (pl.: előadások, tablóképzítés, munkadarab, rajz, stb.)
- Testnevelésből, úszásból gyakorlatsor, stb.

Ezek aránya, alkalmazása az egyes szakterületeken természetesen a tárgy jellegéből, a tanulók életkori sajátosságaiból adódóan más és más.

9.1.1. Az iskolai szóbeli beszámoltatás

A beszámoltatás célja:

- a gyerekek szóbeli kifejező készségének fejlesztése
- a kommunikáció eszközeinek bővítése
- az előadásmód fejlesztése
- a személyes fellépés, szereplés hétköznapivá tétele
- együttműködés tanulása
- a szociális kompetencia fejlesztése

Formái:

- szóbeli felelet
- kiselőadás (előre kiadott téma alapján)
- szöveges beszámoló (saját kutatómunka alapján)
- szakirodalom, könyvismertetés
- csoportos előadások, bemutatók (pl.: projektoktatás)
- óra eleji, illetve óraközi szóbeli ismétlő, rendszerező, gondolkodtató kérdések

Rendje, korlátai:

- Megvalósítandó célkitűzés, hogy minden tanulónak egy tanévben legalább egy szóbeli felelete legyen. Ezen túlmenően törekedni kell arra, hogy a szóbeli beszámoltatás egyéb formáit minél többször alkalmazhassa a tanár és a tanuló.
- A szóbeli beszámoltatás előtt pontosan közölni kell a diákkal a tanulás elvárt alapját tantárgyspecifikusan (pl.: tankönyv, munkafüzet, szótár, füzet, órai magyarázat, vázlat stb.)

A beszámoltatás alapelvei:

- folyamatosság, rendszeresség
- objektivitás és empátia megfelelő aránya
- az önkontroll fejlesztésének igénye
- korrektség, igényesség

A beszámoltatási formák értékelésben betöltött szerepe

Az értékelés

- személyre szóló legyen
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen
- nem lehet fegyelmező, megtorló
- folyamatosságot biztosítson
- az iskola (munkaközösség) követelményrendszerére épüljön
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli mérés egészséges arányát
- legyen tárgyyszerű (erősségek, gyengeségek, javítás lehetősége)

A félévi és év végi jegy kialakításakor figyelembe vesszük a különböző típusú szóbeli és írásbeli beszámoltatási formák eredményeit.

A szaktanár joga eldönteni, hogy a különböző beszámoltatási formákat milyen súllyal szerepelteti (pl. hány kiselőadást vált be egy érdemjegyre, melyik gyűjtőmunkát értékeli a témazáróval egyenértékűnek, stb.). A naplóba kerülő minősítés ill. érdemjegy egységes. Pirossal jelezzük a témazáró jegyet, amely az év végi jegy lezárásánál kétszeres értéket képvisel.

A kisérettségi a gimnáziumi tanulókat érinti. 10. osztályos diákjaink matematikából és az első idegen nyelvből vizsgáznak, a 11. osztályosok magyar nyelv- és irodalomból és történelemből.

A kisérettségi írásbeli és szóbeli részből áll, a vizsgán megszerzett jegynek háromszoros súlya van az év végi osztályzatban.

Az értékelés érdemjegyei és tartalma:

JELES - ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes, a tantárgy szaknyelvén is pontosan, szabatosan fogalmaz, kiemelkedő teljesítményt nyújt.

JÓ - ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit, tudását kisebb bizonytalanságokkal, jelentéktelen hibával alkalmazni is tudja.

KÖZEPES - ha a tanuló a követelményeket pontatlanul, több hibával, felszínesen teljesíti, tudását csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni.

ELÉGSÉGES - ha a tanuló a tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz éppen elegendő részét sajátította el, fogalmakat nem ért, önálló feladatvégzésre nem képes, kizárólag nevelői segítséggel képes önálló munkavégzésre.

ELÉGTELEN - ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz szükséges ismeretekkel, önálló munkavégzésre nevelői segítséggel sem képes, megtagadja a munkát.

9.2. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁSOK FORMÁI, RENDJE, KORLÁTAI, A TANULÓK TUDÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSÉBEN BETÖLTÖTT SZEREPE, SÚLYA

Az iskolai írásbeli beszámoltatás

1. Formái:

- Tanmenetekben meghatározott témazáró dolgozatok, tesztek
- Írásbeli feleletek (leíró, vagy teszt jellegűek), részfelmérők
- Házi dolgozatok
- Önálló kutatómunkához kapcsolódó írásbeli beszámolók
- Önálló alkotó tevékenységek (pl.: tablókészítés)
- Házi feladatok

2. Rendje, korlátai:

- Az írásbeli beszámolókat javítást követően a diákoknak tájékoztatásul kiosztjuk. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy igény esetén a szülők is megismerhessék ezek tartalmát.
- A különböző írásbeli beszámoltatási formák különböző súllyal szerepelnek a tanulók értékelésében.
- Minden olyan beszámoltatás eredménye, amelyet jeggyel, szöveggel vagy százalékosan értékelünk, bekerül a naplóba.
- A témazáró dolgozatok jegyei mellé szöveges értékelést is alkalmazhatnak a tanárok, melynek célja, hogy személyre szabottan tájékoztassuk a tanulót arról, milyen hiányosságai vannak illetve miben teljesített jól, milyen résztevékenységeket kellene fejlesztenie, vagy hogy honnan hová jutott el. Ezen szöveges értékelések nem újabb kategóriákat jelentenek, ahová besoroljuk a diákokat, hanem ténylegesen személyre szabottak és egyéni hangvételűek.
- A pontos tantárgyi követelményeket minden írásbeli beszámoltatás előtt a tanár tisztázza a tanulókkal, tájékoztatva őket a számonkérés időpontjáról is. Témazáró esetén minimum egy héttel előtte.
- Nem megfelelő szinten sikerült írásbeli beszámoltatás esetén a tanár dönthet arról, hogy újraíratja az egész tanulóközösséggel az adott dolgozatot, vagy ha osztály összteljesítménye ezt nem indokolja, témazáró dolgozat esetén a diákoknak egyéni lehetőséget adhat a javításra. A javító dolgozatot ugyanabból a témából, témakörből előre egyeztetett időpontban kell megíratni a tanulóval. Más típusú írásbeli számonkérés esetén a tanár döntési jogköre, hogy ad-e lehetőséget a javításra vagy sem.

9.3. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS/TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

Házi feladat a tanórán szaktanári irányítással elsajátított tananyag gyakorlására, elmélyítésére szolgáló szóbeli vagy írásbeli feladat.

A tanulókat természetesen motiváljuk a házi feladatok elvégzésére, hiszen irányított gyakorlással jobb eredményre tehetnek szert. Alkalmazzuk az ösztönzés korszerű módszereit. Pl.: nem megszokásból adunk fel írásbeli házi feladatot, hanem tudjuk és ismertetjük a diákokkal a kitűzött célokat, ezzel motiválva az otthoni felkészülést.

A házi feladatot ellenőrizzük és alkalmanként értékeljük.

A tanulói terhek csökkentése érdekében az életkori sajátosságokat figyelembe véve határozzuk meg a házi feladat mennyiségét.

Korlátozás

- A diákok az őszi, téli, tavaszi és nyári szünetre nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot, hiszen a szüneteket pihenésre, energiatöltődésre kell, hogy fordítsák
- Az előző pontban említett szünetek utáni első napon a tanár nem alkalmazza az írásbeli beszámoltatási formák egyikét sem (nem írat dolgozatot, nem kér házi dolgozatot stb.).

9.4. A TANULÓ MAGATARTÁSA, SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI

Az iskolába lépő gyermek magában hordozza a család értékrendjét. Változó az iskolába lépés előtt közösségben töltött idő hossza. A közösségi magatartásformákat, az együttélés szabályait az adott közösségben kell elsajátítani. A későbbi felnőtt életében meghatározó, hogy milyen normák között alakult szocializációja. A szülő számára megfelelő jelzést kell adni, hogyan viselkedik gyermeke a közösségben. Jó jelzőrendszerrel segíteni tudunk a szülői háznak, melyek azok a területek, ahol közbe tud lépni a gyermek egészséges fejlődése érdekében.

Alapelvek

- segítse az iskola nevelési és oktatási céljainak elérését
- segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre is
- az értékelés a tanuló iskolai tevékenységére vonatkozzon
- mindig legyen személyre szabott

Magatartás értékelésének szempontjai 5-12. évfolyamon

- Megfelelés az iskolai követelményeknek
 - Az iskolába járás fegyelme
 - Az óra alatti magaviselet
 - a Házi rend, az iskolai követelmények ismerete, azok betartása
- A közösséghez való viszony
 - beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének elősegítése, a társakhoz való kulturált viszony
 - aktív szerepvállalás a közösség előtt álló feladatok megoldásában
 - segítőkészség a problémák feltárásában és megoldásában
- Megfelelés az általános viselkedési normáknak
 - udvarias, figyelmes viselkedés és kulturált hangnem minden körülmények között
 - tanáraival szemben tanúsított tisztelet

Az értékelés módja

PÉLDÁS magatartású az a tanuló, aki az elbírálás szempontjainak megfelel. Kulturált, segítőkész, udvarias a viselkedése, kulturált hangnemet használ mind tanáraival, mind társaival szemben. Aktívan részt vesz az osztály, az iskola kulturális, közösségi vagy sport munkájában. Igazolatlan órája legfeljebb 1 van. Nincs szaktanári figyelmeztetése.

JÓ magatartású az a tanuló, aki kisebb hiányosságok, kifogások mellett felel meg a szempontoknak. Magatartásával szemben alkalmanként merül fel kifogás, az iskolai közösségek együttműködő tagja, nincs osztályfőnöki figyelmeztetésnél súlyosabb bejegyzése, és 3 órát nem haladja meg az igazolatlan mulasztása.

VÁLTOZÓ magatartású az a tanuló, aki nem képes a követelményeknek folyamatosan megfelelni. Magatartásával szemben gyakran merül fel kifogás, gátolja az iskolai munkát, feladatait rendszertelenül végzi, 10 órát nem haladja meg igazolatlan óráinak száma.,–Több szaktanári figyelmeztetése van.

ROSSZ magatartású az a tanuló, aki a követelményeknek sorozatosan nem felel meg vagy magatartásával kapcsolatban olyan súlyos kifogás merült fel, hogy igazgatói fokozat(ok)ban vagy fegyelmi eljárás után büntetésben részesült.

A fegyelmi vétségek (késés, igazolatlan órák, rongálás) következményeit a Házirend szabályozza.

A szorgalom értékelésének szempontjai 5-12. évfolyamon

- A motiváltság
 - a tudás megszerzésének igénye
 - az egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény
 - aktív részvétel az óra menetében
- A tanulási folyamat
 - jó idő- és munkaszervezés
 - kötelességtudó, pontos, megbízható, önálló munkavégzés
 - a tanuláshoz szükséges felszerelése rendben van
 - fegyelmezett, aktív tanórai tevékenység
- Többletek (tanulmányi versenyek, szakkörök, pályázatok)

Az értékelés módja

Egy tantárgyi bukás nem kizáró oka (a példás kivételével) egyetlen szorgalmi minősítésnek sem. Az osztályfőnök mérlegeli a bukás okait. Kettő vagy több tantárgyi bukás esetén a szorgalom minősítése változónál jobb nem lehet.

PÉLDÁS, ha a követelményeknek képességei szerint maradéktalanul megfelel. A tanítási órákon képességeinek megfelelően, kiegyensúlyozottan teljesít, rendszeresen végez szorgalmi feladatokat, kulturális, tanulmányi és sportversenyeken, pályázatokon vesz részt, projekt oktatás során munkája kimagasló.

JÓ, ha a követelményeket általában teljesíti, de képességei alapján néhány területen még fejlődnie kell.

VÁLTOZÓ, ha nem képes a követelményeknek folyamatosan megfelelni.

Legfeljebb 1 tantárgyból bukik meg, ha az képességeivel, vagy egészségi állapotával magyarázható.

HANYAG, ha nem is próbál megfelelni a követelményeknek. Az órai munkát gyakran megtagadja, projekt oktatás során, tanítás nélküli napokon passzív, érdektelen. Több tantárgyból is megbukik.

A félévi és év végi minősítések kialakításához az osztályban tanító kollégák egybehangzó véleménye szükséges. Vitás esetekben a félévi és év végi osztályozó konferencián az osztályban tanító tanárok csoportja hivatott dönteni.

9.5. A TANULÓ TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI

Az 1. évfolyamon félévkor és évvégén, 2. évfolyamon félévkor szöveges minősítést alkalmazunk. Erről a szülők tájékoztatást kapnak. A 2. évfolyamon, év végén és a 3-4. évfolyamon félévkor és évvégén is osztályzattal értékelünk.

A szöveges értékelés

- kiválóan megfelelt 91-100% jeles
- jól megfelelt 76-90% jó
- megfelelt 61-75% közepes
- megfelelt 41-60% elégséges
- gyenge 0-40% felzárkóztatásra szorul

Az 5-12. évfolyamon minden tantárgyat osztályzattal értékelünk.

A tantárgyi értékelés a minden tanév elején a munkaközösségek által kidolgozott és ismertetett értékelési rendszer alapján történik.

.

Az írásbeli munkák esetében a munkaközösségek által elfogadott ponttáblázat a mérvadó. Az átváltás értékelhetősége miatt 20 pontnál kevesebb összpontszámú dolgozatot nem iratunk.

Azok a diákok, akik – nevelési tanácsadói szakvélemény ajánlása szerint – az iskolai értékelés alól részben vagy teljesen felmentéssel rendelkeznek, a félévi és év végi bizonyítványba szöveges minősítést kapnak.

9.6. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

Az egyén egészséges életvitelének kialakításakor, alakításakor nagymértékű segítséget jelent, ha a tanulók fizikai állapotát objektív mérési rendszer alapján felmérjük.

Évente a testnevelés órák keretében 5-12. évfolyamon mérjük tanulóink fizikai képességeit.

A mérés alapja NETFIT rendszer

A mérés célja:

- tanuló ifjúság fizikai állapotának felmérése,
- a tendenciák vizsgálata,

A mérés kritériumai:

- a tesztek végzése semmilyen egészségkárosító hatást nem válthat ki,
- feleljenek meg a tudományos kritériumoknak,
- nemzetközileg is összehasonlíthatóak legyenek,
- elsősorban az egészségben meghatározó szerepet játszó összetevőket mérje

A vizsgálatok megszervezése:

- a vizsgálat és annak adminisztrációja a testnevelést tanító pedagógus feladata
- a méréstévente egyszer kell elvégeztetni, az éves munkaterv szerint

A mérés eredményeiről a szülők gyermekük azonosítója alapján a NETFIT elemző rendszerben tájékozódhatnak.

Az 1.osztályos testnevelés tagozatos osztályokba a tanulók általános képességfelmérés alapján kerülhetnek be. A képességfelmérésben dobások, ugrások, futások, kúszások, mászások akadálypályán, egyensúlygyakorlatok és labdaügyességi feladatok szerepelnek. A gyerekek teljesítményét mérjük illetve pontozzuk. Az értékeket minden évben az általunk összeállított ponttábla alapján számítjuk. A ponttáblát az adott év teljesítményeinek függvényében állapítjuk meg. A felvételt nyert tanulóknak orvosi alkalmassági vizsgálaton is részt kell venniük, amit a szülők intéznek. Az alkalmasságot igazoló dokumentációt – EKG, szemészeti vizsgálat, vizeletvizsgálat – a beiratkozás után kell leadni.

HELYI TANTERV

A II. RÁKÓCZI FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE KÜLÖN MAPPÁBAN, TANTÁRGYANKÉNT KÜLÖN DOKUMENTUMBAN MELLÉKELVE.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A PROGRAM HATÁLYA, HATÁLYBA LÉPÉSE

- A program hatálya kiterjed az iskola minden tanulója és dolgozója.

Hatályba lépés:

- A pedagógiai program nevelési része és a Helyi tanterv általános része 2020. szeptember 1.
- A helyi tanterv 1., 5., 9. osztállyal kezdődően felmenő rendszerben 2020. szeptember 1-jétől.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA

Az iskola Pedagógiai Programja nyilvános és mindenki számára hozzáférhető.

A tájékoztatás és ismertetés formái:

- nyomtatott forma
- az iskola honlapján
- év elején a szülői értekezleteken ismertetjük a lényegét érintő fejezeteket
- az iskolába újonnan belépő diákok szüleit a beiratkozáskor tájékoztatjuk a hozzáférhetőségről, megismertetjük őket a választható órák rendjével, melyről nyilatkozatot tesznek
- minden év elején a Szülői Munkaközösség és az Intézményi Tanács tagjainak rövid tájékoztatása.

Hozzáférhetőség:

- igazgatói iroda
- könyvtár
- iskola honlapja

Tájékoztatás kérés és adás rendje:

- előre bejelentkezés után az iskola épületében elolvasható